

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Миколаївський національний університет імені В.О.Сухомлинського

**Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи
з дисципліни «Олімпійська освіта і управління сферою фізичної
культури і спорту в Україні» (для змішаної форми навчання)**

УДК 796.03(477):378.018.4(075.4)
ББК 75.4(4 Укр)я73
М-75

Друкується згідно з рішенням навчально-методичної ради Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського
 (протокол №7 від 28 квітня 2022 р.)

Автор – упорядник:
Молотильнікова В.С. - викладач кафедри фізичної культури та спорту Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського.

Рецензенти:

Тупєєв Ю.В. – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри Олімпійського та професійного спорту Чорноморського національного університету ім. Петра Могили

Лісовська Т.А. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти МНУ ім. В.О.Сухомлинського.

Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни **Олімпійська освіта і управління сферою фізичної культури і спорту в Україні** / В.С.Молотильнікова – Миколаїв, МНУ ім.В.О.Сухомлинського, 2022. - 88 с.

ISBN 978-617-550-785-9

Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни **Олімпійська освіта і управління сферою фізичної культури і спорту в Україні** написано відповідно до програми навчальної дисципліни «Олімпійська освіта і управління сферою фізичної культури і спорту в Україні» для підготовки фахівців спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура).

В методичних рекомендаціях описані особливості діяльності учителя фізичної культури. Методичні рекомендації призначені для студентів вищих навчальних закладів, які вивчають дисципліну «Олімпійська освіта і управління сферою фізичної культури і спорту в Україні»

УДК 796.03(477):378.018.4(075.4)
ББК 75.4(4 Укр)я73
М-75

© Молотильнікова В.С., 2022
 © МНУ ім. В.О.Сухомлинського, 2022

ЗМІСТ

Передмова.....	4
I. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС	
1. Опис навчальної дисципліни.....	5
2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати.....	6
3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.....	8
4. Структура навчальної дисципліни.....	10
5. Теми практичних занять.....	13
6. Самостійна робота.....	15
7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання.....	17
8. Форми роботи та критерії оцінювання.....	17
9. Засоби діагностики.....	18
10. Методи навчання.....	18
ВСТУП	
II. ТЕОРЕТИЧНИЙ МАТЕРІАЛ.....	21
II. МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	44
III. МАТЕРІАЛИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.....	80
Теми рефератів з дисципліни.....	81
Рекомендована література.....	84

ПЕРЕДМОВА

У процесі вивчення дисципліни «Олімпійська освіта та управління у сфері фізичної культури і спорту в Україні» розглянуто історію створення та розвитку олімпійської освіти в Україні, концепцію, структуру та дидактичне забезпечення системи олімпійської освіти, олімпійську освіту в закладах вищої освіти, в навчально - виховному процесі закладів загальної середньої освіти, в навчально - виховній роботі в позаурочний час та позашкільному вихованні підростаючого покоління; розглянуто проблеми зародження міжгалузевої науки управління; охарактеризовано управління сферою фізичного виховання і спорту як науку та навчальний предмет, сучасні концепції теорії управління, сферу фізичного виховання і спорту як соціальну систему; проаналізовано нормативно - правову базу сфери фізичної культури та спорту; з'ясовано державно - громадську форму управління сферою фізичної культури та спорту України; розглянуто проблеми кадрового забезпечення сфери; розглянуто особливості функціонування фізкультурних організацій в сучасних умовах, типологію фізкультурно-спортивних організацій, регламентування діяльності організацій, спонсорство; проаналізовано юридичну та соціальну відповідальність організацій, принципи та методи управлінської діяльності; розглянуто класифікацію та взаємозв'язок функцій управління, сутність технології управлінської діяльності керівника, керівництво, стилі керівництва; розглянуто організаційну структуру і діяльність міжнародних федерацій з видів спорту, міжнародних організацій, які сприяють розвитку фізичного виховання, міжнародних організацій - учасниць руху «Спорт для всіх».

І. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	обов’язкова частина
Індивідуальне науково-дослідне завдання – не передбачено	Спеціальність 014 Середня освіта 014.11 Середня освіта (Фізична культура)	
Загальна кількість годин - 180		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента -3.3	ступінь бакалавр	Рік підготовки:
		4
Семестр		
8-й		
Лекції		
10		
Практичні		
50		
Самостійна робота		
120		
Вид контролю		
екзамен		
http://moodle.mdu.edu.ua/my/		

Мова навчання – українська.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 180 год.: 60год. – аудиторні заняття, 120год. – самостійна робота (33.3% / 66.7%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

2.1. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета курсу - забезпечити майбутніх фахівців теоретичними знаннями про історію створення та розвитку олімпійської освіти в Україні, концепцію, структуру та дидактичне забезпечення системи олімпійської освіти, олімпійську освіту в закладах вищої освіти, в навчально - виховному процесі закладів загальної середньої освіти, в навчально - виховній роботі в позаурочний час та позашкільному вихованні підростаючого покоління; про систему управління фізкультурним рухом в Україні та сформувати знання, навички і вміння, розвинути здібності щодо здійснення управлінської, організаційної, методичної, діагностичної, інноваційної діяльності, керування організаціями фізкультурно-спортивної сфери.

2.2 Завдання курсу:

- формувати основи теоретичних знань про історію створення та розвитку олімпійської освіти в Україні;
- формувати знання про концепцію, структуру та дидактичне забезпечення системи олімпійської освіти, олімпійську освіту в закладах вищої освіти, в навчально - виховному процесі закладів загальної середньої освіти, в навчально - виховній роботі в позаурочний час та позашкільному вихованні підростаючого покоління;
- формувати основи теоретичних знань для подальшого засвоєння ролі фізичного виховання і спорту в житті сучасного суспільства, структури фізкультурного та спортивного руху в Україні, особливостей діяльності різних ланок фізкультурного та спортивного руху в Україні;
- формувати знання про систему управління сферою фізичного виховання і спорту, структурну побудову та зміст діяльності державних та громадських організацій, види регламентування їх діяльності, засади соціальної та юридичної відповідальності;
- формувати уміння приймати найоптимальніші рішення у відповідності до отриманої інформації про організації різних типів, які функціонують в сфері фізичного виховання і спорту, регламентування їх діяльності, діловодство та ділові наради, основи спонсорської діяльності;
- сприяти розвитку аналітичного мислення при вивченні принципів, функцій та методів управління, особливості їх прояву в організаціях різних типів, зв'язувальних процесів, що супроводжують виконання функцій управління;
- сприяти оволодінню знаннями та базовими вміннями сучасної технології управління персоналом організацій сфери, засвоєнню інформації

про форми влади, стилі керівництва, управління конфліктними ситуаціями, про стан міжнародного спортивного руху на сучасному етапі, про особливості побудови та діяльності міжнародних організацій різних типів, менеджмент закордонних спортивно-оздоровчих клубів.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 2. Усвідомлює витoki і еволюцію формування теорії спортивного тренування, медико-біологічні та психологічні основи і технологію фізичного виховання представників різних вікових груп, санітарно-гігієнічні основи діяльності у сфері фізичної культури і спорту

ПРН 3. Знає, як застосовувати на практиці основні вчення в галузі фізичної культури.

ПРН 6. Знає основні теоретичні положення в галузі фізичної культури.

ПРЗ 7. Знає вимоги до оформлення документації та основні закономірності побудови документів для здійснення навчального процесу в галузі фізичного виховання та спорту.

ПРУ 13. Вміє проводити дослідження на відповідному рівні, здійснювати пошук, обробку та аналізу інформації з різних джерел, вчитися і оволодівати сучасними знаннями для їх подальшої реалізації в практиці.

ПРУ 18. Вміє складати планувальну і звітну документацію, організовувати та проводити масові фізкультурні заходи та спортивні змагання.

ПРУ 19. Вміє практично використовувати документи державних і громадських органів управління у сфері фізичної культури.

ПРК 22. Володіє прийомами формування через засоби масової інформації, інформаційні та рекламні агентства громадської думки про фізичну культуру як частини загальної культури і фактору забезпечення здоров'я.

ПРК 23. Дотримується етичних норм формування комунікаційної стратегії з колегами, соціальними партнерами, учнями й вихованцями та їхніми батьками;

ПРК 24. Організовує співпрацю учнів і вихованців та ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях);

ПРК 25. Розуміє значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.

2.3. У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність діяти етично, соціально відповідально та свідомо.

ЗК 2. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 3. Здатність до пошуку інформації, її аналізу та критичного оцінювання.

ЗК 4. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність до самовдосконалення та саморозвитку.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації на основі креативності.

ЗК 10. Здатність розуміти стратегію сталого розвитку людства.

II. Фахові компетентності:

ФК 10. Здатність самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з дітьми шкільного віку та учнями в загальноосвітніх установах, освітніх закладах загальної середньої освіти, та професійної освіти, позакласну спортивно-масову роботу з учнями.

ФК 14. Здатність здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації, у т.ч. за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, необхідних для постановки і вирішення професійних завдань, професійного та особистісного розвитку

ФК 15. Здатність до організаційної роботи у сфері фізкультурно-оздоровчої роботи у навчальних закладах, позашкільних закладах учнівської молоді, літніх дитячих оздоровчих таборів.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Олімпійська освіта як універсальна концепція виховання та освіти молоді.

Тема 1. Історичні передумови формування олімпійської освіти.

Тема 2. Міжнародні інституції олімпійської освіти

Тема 3. Мета, завдання та функції олімпійської освіти.

Кредит 2. Формування теоретико-методичних та організаційних засад олімпійської освіти у світовому контексті.

Тема 4. Досвід впровадження олімпійської освіти у країнах світу.

Тема 5. Розвиток олімпійської освіти в Україні.

Кредит 3. Олімпійська освіта у закладах загальної середньої освіти.

Тема6.Шляхи та форми реалізації олімпійської освіти у закладах загальної середньої освіти.

Тема7.Концепція впровадження олімпійського уроку та олімпійського тижня.

Кредит 4.Теоретичні основи управління.

Тема8.Зародження міжгалузевої науки управління.

Тема9.Управління сферою фізичного виховання і спорту як наука та навчальний предмет.

Тема 10. Сучасні концепції теорії управління.

Тема11.Сфера фізичного виховання і спорту як соціальна система.

Кредит 5.Система управління сферою фізичного виховання та спорту.

Тема12.Органи публічної влади в системі управління сферою.

Тема 13. Кадрове забезпечення сфери.

Тема14.Принципи та методи управлінської діяльності

Тема15.Класифікація та взаємозв'язок функцій управління

Тема16.Сутність технології управлінської діяльності керівника.
Керівництво, стилі керівництва.

Кредит 6. Організації в сфері фізичного виховання та спорту.

Тема17.Громадські організації в сфері фізичного виховання і спорту.

Тема18.Типологія фізкультурно-спортивних організацій

Тема19.Регламентування діяльності організацій

Тема20.Спонсорство, юридична та соціальна відповідальність організацій.

Тема21.Організаційна структура і діяльність міжнародних федерацій з видів спорту.

Тема22.Міжнародні організації, які сприяють розвитку фізичного виховання,міжнародні організації - учасниці руху «Спорт для всіх».

4. Структура навчальної дисципліни
Денна форми навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит1.Олімпійська освіта як універсальна концепція виховання та освіти молоді.						
Тема1. Історичні передумови формування олімпійської освіти.	10	1	2			7
Тема2. Міжнародні інституції олімпійської освіти	12	1	4			7
Тема3. Мета, завдання та функції олімпійської освіти.	8		2			6
Усього годин:	30	2	8			20
Кредит 2. Формування теоретико- методичних та організаційних засад олімпійської освіти у світовому контексті.						
Тема4. Досвід впровадження олімпійської освіти у країнах світу.	16	1	4			11
Тема5. Розвиток олімпійської освіти в Україні.	14	1	2			11
Усього годин:	30	2	6			22
Кредит 3. Олімпійська освіта у закладах загальної середньої освіти.						
Тема6. Шляхи та форми реалізації олімпійської освіти у закладах загальної середньої освіти.			2			13
Тема7. Концепція впровадження олімпійського уроку та олімпійського тижня.			2			13
Усього годин:	30		4			26
Кредит4.Теоретичні основи управління.						
Тема8. Зародження міжгалузевої науки управління.	7	1	1			6
Тема9. Управління сферою фізичного виховання і спорту як наука та навчальний предмет.	7					6
Тема 10. Сучасні концепції теорії управління.	7		1			6
Тема11. Сфера фізичного виховання і спорту як соціальна система.	9	1	2			6
Усього годин:	30	2	4			24
Кредит 5. Система управління сферою фізичного виховання та спорту.						
Тема12. Органи публічної влади в системі управління сферою.	4		2			2
Тема 13. Кадрове забезпечення сфери.	5		2			3
Тема14. Принципи та методи управлінської діяльності.	5		2			3
Тема15. Класифікація та взаємозв'язок функцій управління.	8	1	4			3
Тема16. Сутність технології управлінської діяльності керівника. Керівництво, стилі	8	1	4			3

керівництва.						
Усього годин:	30	2	14			14
Кредит 6. Організації в сфері фізичного виховання та спорту.						
Тема17. Громадські організації в сфері фізичного виховання і спорту.	5	1	2			2
Тема18. Типологія фізкультурно-спортивних організацій.	6	1	2			3
Тема19. Регламентування діяльності організацій.	7		4			3
Тема20. Спонсорство, юридична та соціальна відповідальність організацій.	4		2			2
Тема21. Організаційна структура і діяльність міжнародних федерацій з видів спорту.	4		2			2
Тема22. Міжнародні організації, які сприяють розвитку фізичного виховання, міжнародні організації - учасниці руху «Спорт для всіх».	4		2			2
Усього годин:	30	2	14			14
Усього годин:	180	10	50			120

Заочної форми навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит1Олімпійська освіта як універсальна концепція виховання та освіти молоді.						
Тема1. Історичні передумови формування олімпійської освіти.	9	1				8
Тема2. Міжнародні інституції олімпійської освіти.	11	1	1			9
Тема3. Мета, завдання та функції олімпійської освіти.	10		1			9
Усього годин:	30	2	2			26
Кредит 2. Формування теоретико- методичних та організаційних засад олімпійської освіти у світовому контексті.						
Тема4. Досвід впровадження олімпійської освіти у країнах світу.	15		1			14
Тема5. Розвиток олімпійської освіти в Україні.	15		1			14
Усього годин:	30		2			28
Кредит 3. Олімпійська освіта у закладах загальної середньої освіти.						
Тема6. Шляхи та форми реалізації олімпійської освіти у закладах загальної середньої освіти.	15		1			14
Тема7. Концепція впровадження олімпійського уроку та олімпійського тижня.	15		1			14
Усього годин:	30		2			28
Кредит 4.Теоретичні основи управління						
Тема8. Зародження міжгалузевої науки	9	1	1			7

управління.						
Тема9. Управління сферою фізичного виховання і спорту як наука та навчальний предмет.	7					7
Тема 10. Сучасні концепції теорії управління.	7	1				6
Тема11. Сфера фізичного виховання і спорту як соціальна система.	7		1			6
Усього годин:	30	2	2			26
Кредит 5. Система управління сферою фізичного виховання та спорту						
Тема12. Органи публічної влади в системі управління сферою.	6					6
Тема 13. Кадрове забезпечення сфери.	5					5
Тема14. Принципи та методи управлінської діяльності.	5					5
Тема15. Класифікація та взаємозв'язок функцій управління.	7	1	1			5
Тема16. Сутність технології управлінської діяльності керівника. Керівництво, стилі керівництва.	7	1	1			5
Усього годин:	30	2	2			26
Кредит 6. Організації в сфері фізичного виховання та спорту						
Тема17. Громадські організації в сфері фізичного виховання і спорту.	5		1			4
Тема18. Типологія фізкультурно-спортивних організацій	4					4
Тема19. Регламентування діяльності організацій.	5		1			4
Тема20. Спонсорство, юридична та соціальна відповідальність організацій.	4					4
Тема21. Організаційна структура і діяльність міжнародних федерацій з видів спорту.	6		1			5
Тема22. Міжнародні організації, які сприяють розвитку фізичного виховання, міжнародні організації - учасниці руху «Спорт для всіх».	6		1			5
Усього годин:	30		4			26
Усього годин:	180	6	14			160

5.Теми лекцій Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
Кредит1Олімпійська освіта як універсальна концепція виховання та освіти молоді.		
1	Тема1.Історичні передумови формування олімпійської освіти.	1
2	Тема2.Міжнародні інституції олімпійської освіти.	1
Кредит 2. Формування теоретико- методичних та організаційних засад олімпійської освіти у світовому контексті.		
3	Тема4.Досвід впровадження олімпійської освіти у країнах	1

	світу.	
4	Тема5. Розвиток олімпійської освіти в Україні.	1
Кредит4.Теоретичні основи управління.		
5	Тема8. Зародження міжгалузевої науки управління	1
6	Тема 10. Сучасні концепції теорії управління.	1
Кредит5. Система управління сферою фізичного виховання та спорту.		
7	Тема15. Класифікація та взаємозв'язок функцій управління.	1
8	Тема16. Сутність технології управлінської діяльності керівника. Керівництво, стилі керівництва.	1
Кредит 6. Організації в сфері фізичного виховання та спорту.		
9	Тема17. Громадські організації в сфері фізичного виховання і спорту.	1
10	Тема18. Типологія фізкультурно-спортивних організацій.	1
Разом:		10

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		заочна
Кредит1Олімпійська освіта як універсальна концепція виховання та освіти молоді.		
1	Тема1.Історичні передумови формування олімпійської освіти.	1
2	Тема2.Міжнародні інституції олімпійської освіти.	1
Кредит 4.Теоретичні основи управління		
3	Тема8.Зародження міжгалузевої науки управління.	1
4	Тема 10. Сучасні концепції теорії управління.	1
Кредит 5. Система управління сферою фізичного виховання та спорту		
5	Тема15.Класифікація та взаємозв'язок функцій управління	1
6	Тема16.Сутність технології управлінської діяльності керівника. Керівництво, стилі керівництва.	1
Разом:		6

6. Теми практичних занять Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
Кредит1Олімпійська освіта як універсальна концепція виховання та освіти молоді.		
1	Тема1. Історичні передумови формування олімпійської освіти.	2
2	Тема2. Міжнародні інституції олімпійської освіти.	4
3	Тема3. Мета, завдання та функції олімпійської освіти.	2
Кредит 2. Формування теоретико- методичних та організаційних засад олімпійської освіти у світовому контексті.		
4	Тема4. Досвід впровадження олімпійської освіти у країнах світу.	4
5	Тема5. Розвиток олімпійської освіти в Україні.	2
Кредит 3. Олімпійська освіта у закладах загальної середньої освіти.		
6	Тема6. Шляхи та форми реалізації олімпійської освіти у	2

	зкладах загальної середньої освіти.	
7	Тема7. Концепція впровадження олімпійського уроку та олімпійського тижня.	2
Кредит4.Теоретичні основи управління.		
8	Тема8. Зародження міжгалузевої науки управління.	1
9	Тема 10. Сучасні концепції теорії управління.	1
10	Тема11. Сфера фізичного виховання і спорту як соціальна система	2
Кредит5. Система управління сферою фізичного виховання та спорту.		
11	Тема12. Органи публічної влади в системі управління сферою.	2
12	Тема 13. Кадрове забезпечення сфери.	2
13	Тема14. Принципи та методи управлінської діяльності.	2
14	Тема15. Класифікація та взаємозв'язок функцій управління.	4
15	Тема16. Сутність технології управлінської діяльності керівника. Керівництво, стилі керівництва.	4
Кредит 6. Організації в сфері фізичного виховання та спорту.		
16	Тема17. Громадські організації в сфері фізичного виховання і спорту.	2
17	Тема18. Типологія фізкультурно-спортивних організацій.	2
18	Тема19. Регламентування діяльності організацій.	4
19	Тема20. Спонсорство, юридична та соціальна відповідальність організацій.	2
20	Тема21. Організаційна структура і діяльність міжнародних федерацій з видів спорту.	2
21	Тема22. Міжнародні організації, які сприяють розвитку фізичного виховання, міжнародні організації - учасниці руху «Спорт для всіх».	2
Разом:		50

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		заочна
	Кредит1Олімпійська освіта як універсальна концепція виховання та освіти молоді.	
1	Тема2. Міжнародні інституції олімпійської освіти.	1
2	Тема3. Мета, завдання та функції олімпійської освіти.	1
Кредит 2. Формування теоретико- методичних та організаційних засад олімпійської освіти у світовому контексті.		
3	Тема4. Досвід впровадження олімпійської освіти у країнах світу.	1
4	Тема5. Розвиток олімпійської освіти в Україні.	1
Кредит 3. Олімпійська освіта у закладах загальної середньої освіти.		
5	Тема6. Шляхи та форми реалізації олімпійської освіти у закладах загальної середньої освіти.	1
6	Тема7. Концепція впровадження олімпійського уроку та олімпійського тижня.	1
Кредит 4.Теоретичні основи управління		
7	Тема8. Зародження міжгалузевої науки управління.	1
8	Тема11. Сфера фізичного виховання і спорту як соціальна	1

	система.	
Кредит 5. Система управління сферою фізичного виховання та спорту		
9	Тема15. Класифікація та взаємозв'язок функцій управління	1
10	Тема16. Сутність технології управлінської діяльності керівника. Керівництво, стилі керівництва.	1
Кредит 6. Організації в сфері фізичного виховання та спорту		
11	Тема17. Громадські організації в сфері фізичного виховання і спорту.	1
12	Тема19. Регламентування діяльності організацій.	1
13	Тема21. Організаційна структура і діяльність міжнародних федерацій з видів спорту.	1
14	Тема22. Міжнародні організації, які сприяють розвитку фізичного виховання, міжнародні організації - учасниці руху «Спорт для всіх».	1
Разом:		14

7. Самостійна робота Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
Кредит1Олімпійська освіта як універсальна концепція виховання та освіти молоді.		
1	Тема1. Історичні передумови формування олімпійської освіти.	7
2	Тема2. Міжнародні інституції олімпійської освіти.	7
3	Тема3. Мета, завдання та функції олімпійської освіти.	6
Кредит2. Формування теоретико- методичних та організаційних засад олімпійської освіти у світовому контексті.		
4	Тема4. Досвід впровадження олімпійської освіти у країнах світу.	11
5	Тема5. Розвиток олімпійської освіти в Україні.	11
Кредит3. Олімпійська освіта у закладах загальної середньої освіти.		
6	Тема6. Шляхи та форми реалізації олімпійської освіти у закладах загальної середньої освіти.	13
7	Тема7. Концепція впровадження олімпійського уроку та олімпійського тижня.	13
Кредит 4.Теоретичні основи управління		
8	Тема8. Зародження міжгалузевої науки управління.	6
9	Тема9. Управління сферою фізичного виховання і спорту як наука та навчальний предмет.	6
10	Тема 10. Сучасні концепції теорії управління.	6
11	Тема11. Сфера фізичного виховання і спорту як соціальна система.	6
Кредит 5. Система управління сферою фізичного виховання та спорту.		
12	Тема12. Органи публічної влади в системі управління сферою.	2
13	Тема 13. Кадрове забезпечення сфери.	3
14	Тема14. Принципи та методи управлінської діяльності.	3
15	Тема15. Класифікація та взаємозв'язок функцій управління.	3

16	Тема16. Сутність технології управлінської діяльності керівника. Керівництво, стилі керівництва.	3
Кредит 6. Організації в сфері фізичного виховання та спорту.		
17	Тема17. Громадські організації в сфері фізичного виховання і спорту.	2
18	Тема18. Типологія фізкультурно-спортивних організацій.	3
19	Тема19. Регламентування діяльності організацій.	3
20	Тема20. Спонсорство, юридична та соціальна відповідальність організацій.	2
21	Тема21. Організаційна структура і діяльність міжнародних федерацій з видів спорту.	2
22	Тема22. Міжнародні організації, які сприяють розвитку фізичного виховання, міжнародні організації - учасниці руху «Спорт для всіх».	2
Разом:		120

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		заочна
Кредит1Олімпійська освіта як універсальна концепція виховання та освіти молоді.		
1	Тема1. Історичні передумови формування олімпійської освіти.	8
2	Тема2. Міжнародні інституції олімпійської освіти.	9
3	Тема3. Мета, завдання та функції олімпійської освіти.	9
Кредит2. Формування теоретико- методичних та організаційних засад олімпійської освіти у світовому контексті.		
4	Тема4. Досвід впровадження олімпійської освіти у країнах світу.	14
5	Тема5. Розвиток олімпійської освіти в Україні.	14
Кредит3. Олімпійська освіта у закладах загальної середньої освіти.		
6	Тема6. Шляхи та форми реалізації олімпійської освіти у закладах загальної середньої освіти.	14
7	Тема7. Концепція впровадження олімпійського уроку та олімпійського тижня.	14
Кредит 4.Теоретичні основи управління		
8	Тема8. Зародження міжгалузевої науки управління.	7
9	Тема9. Управління сферою фізичного виховання і спорту як наука та навчальний предмет.	7
10	Тема 10. Сучасні концепції теорії управління.	6
11	Тема11. Сфера фізичного виховання і спорту як соціальна система.	6
Кредит 5. Система управління сферою фізичного виховання та спорту.		
12	Тема12. Органи публічної влади в системі управління сферою.	6
13	Тема 13. Кадрове забезпечення сфери.	5
14	Тема14. Принципи та методи управлінської діяльності.	5
15	Тема15. Класифікація та взаємозв'язок функцій управління.	5
16	Тема16. Сутність технології управлінської діяльності керівника. Керівництво, стилі керівництва.	5

Кредит 6. Організації в сфері фізичного виховання та спорту.		
17	Тема17. Громадські організації в сфері фізичного виховання і спорту.	4
18	Тема18. Типологія фізкультурно-спортивних організацій.	4
19	Тема19. Регламентування діяльності організацій.	4
20	Тема20. Спонсорство, юридична та соціальна відповідальність організацій.	4
21	Тема21. Організаційна структура і діяльність міжнародних федерацій з видів спорту.	5
22	Тема22. Міжнародні організації, які сприяють розвитку фізичного виховання, міжнародні організації - учасниці руху «Спорт для всіх».	5
Разом:		160

8. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних завдань, уміння самостійно складати та проводити комплекси загально розвиваючих вправ, запис їх згідно гімнастичної термінології, складання конспекту уроку, проведення уроку фізичної культури, написання і захист реферату.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу кредиту

Критерії оцінювання знань та вмінь студентів на практичних заняттях

Студенту виставляється «**відмінно**» за умови, якщо студент **вільно** володіє навчальним матеріалом на підставі вивченої основної і додаткової літератури, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід

до виконання індивідуальних та колективних завдань при виконанні самостійної роботи

Студенту виставляється **«дуже добре»** за умови, якщо студент володіє **обсягом** навчального матеріалу, здатний його аналізувати, має добрі знання та вміння для формування висновків, але допускає несуттєві неточності

Студенту виставляється **« добре»** за умови, якщо студент володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань і умінь для формування висновків, допускає неточності.

Студенту виставляється **«задовільно»** за умови, якщо студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу, уміє використовувати знання у стандартних ситуаціях.

Студенту виставляється **«мінімально задовільно»** за умови, якщо студент володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно.

Кількість балів у кінці **семестру** повинна складати від 300 до 600 балів (за бкредитів), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний **розподіл балів, які отримують студенти за 6 крд.**

Поточне оцінювання та самостійна робота																						К /Р	Накопичу вальні бали/сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	T21	T22	30	600/100
30	30	40	50	50	50	50	30	30	25	25	20	20	20	20	20	16	16	16	16	16	20		

* Примітка. Коefіцієнт для іспиту-0,6. Іспит оцінюється в 40 балів.

11. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

12. Методи навчання

1. Методи організації та здійснення навчально - пізнавальної діяльності: лекції; бесіди; ілюстрації; репродуктивні, проблемно - наукові; самостійна робота, дискусія, розгляд творчо-аналітичних завдань, розгляд ситуативних задач.

2.Метод стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

3.Методи контролю,самоконтролю, корекції та ефективністю навчально - пізнавальної діяльності.

ВСТУП

Реформування вищої освіти та входження України в європейський освітній і науковий простір зумовили зростання вимог до професіоналізму випускників вищих навчальних закладів в умовах ринкової конкуренції [4].

В умовах сьогодення фізкультурно-спортивний рух є важливим компонентом соціально-культурного життя суспільства [1]; являє собою поліфункціональне явище, яке займає провідне місце в фізичній та духовній культурі; виступає відносно самостійною галуззю національного господарства; вносить певний вклад в економіку [2].

Загальний стан цієї сфери та подальший розвиток залежать від організації ефективної структури управління нею [5]. В сучасних умовах трансформації економіки найважливішою задачею стає формування гнучкої системи менеджменту фізкультурно-спортивної організації, яка повинна мати таку систему управління, яка забезпечить їй високу ефективність роботи, конкурентно-спроможність та стабільність на ринку [3, 6]. Зростає потреба в керівниках, здатних до підприємництва, ризику, конкуренції [7].

Метою наукового дослідження було: аналіз, синтез та узагальнення науково-педагогічної та спеціальної літератури в аспекті управління процесом у сфері фізичного виховання, системи управління фізкультурним рухом в Україні та світі.

Основні завдання роботи полягали в наступному:

- розкрити головні концептуальні положення організаційної системи управління фізкультурно-спортивним рухом;
- проаналізувати специфіку функцій та принципів управління процесом в різних галузях фізичного виховання;
- обґрунтувати значимість основних компонентів системи управління у вітчизняному фізкультурно-спортивному русі, визначити їх взаємозв'язок для забезпечення функціонування оздоровчої фізичної культури та масового спорту.

II. ТЕОРЕТИЧНИЙ МАТЕРІАЛ

1. Витоки олімпійської освіти як елемента гуманізації освіти і виховання дітей і молоді

Наприкінці XX на початку XXI ст. у системі освіти все більше уваги приділяється гуманістичному вихованню, що пов'язане з олімпізмом й олімпійською освітою [3, 5, 9, 10, 13, 14, 15,].

Вперше офіційне обговорення питань олімпійської освіти відбулося наприкінці XIX ст. (у 1897 р. на сесії МОК у Гаврі), проте його витоки належить шукати у Стародавній Греції [11].

У період розквіту фізичної культури Афін, що припадає на VI–початок IV ст. до н. е., крім фізичної підготовки застосовували заходи з розвитку розумових здібностей. Розвинуту систему естетичного та етичного виховання афіняни органічно поєднували з фізичною культурою [18].

У полісах Греції тілесне виховання розглядали як умову, що забезпечує повноцінну діяльність громадянина. Призначення античної гімнастики полягало в тому, щоб забезпечити відповідність між думками та діями, поведінкою і приписами, словом та вчинком [12].

Ідею, що об'єднує цілі, засоби і методи античного фізичного виховання вбачали у тому, щоб кожна здібність повинна розвиватися у боротьбі – так вчить еллінська народна педагогіка... Кожний грек із дитинства відчував у собі бажання брати участь у змаганнях міст, бути зняряддям на благо свого міста... [15].

Спорт для греків був не просто розвагою, його сприймали як доволі серйозне заняття, тісно пов'язане з гігієною та медициною, а також з естетикою та етикою. Таким чином, фізичне виховання залишалось одним із суттєвих аспектів культурного життя греків [9].

На інтенсивний розвиток спортивних змагань у Стародавній Греції великий вплив чинив важливий елемент буття і культури стародавніх греків –

агоністика – змагальний принцип, який реалізувався в усіх сферах життя (праці, мистецтві, спорті) з метою досягнення найкращих результатів, визнання, прославлення сфери діяльності, примноження особистого престижу і слави містадержави [31].

Виховання спортивного духу у Стародавній Греції базувалося на тому самому фундаменті, що й інші культурні цінності грецької цивілізації. І головним серед них було звільнення людини від будьякої деспотії. Людину вчили вірити в себе, у свої сили і можливості, у найвищі цінності людського життя. Тілесна досконалість, фізична і духовна сила для греків були основоположними принципами, що, як правило, проявлялись і здійснювались на спортивних аренах [31]

Життєвим кредо стародавніх греків було гармонійне поєднання тіла, духу та розуму. І тут доречно згадати мудрі слова, які були викарбувані на скелі в Стародавній Елладі: «Якщо хочеш бути сильним – бігай, хочеш бути красивим – бігай, хочеш бути розумним – бігай» [11].

Освіта молоді в античні часи базувалась на програмі, яка сприяла всебічному фізичному і духовному розвитку. Роль палестр і гімнасій була вирішальною у формуванні характеру і духу всіх античних Ігор. Щоденні розумові і фізичні вправи, інтелектуальні та артистичні змагання – все це приводило до усвідомлення [2, 29].

Якщо, використовуючи термін «освіта», ми маємо на увазі ерудицію, тренування, культуру і гуманізм як характерні риси згаданого вище терміна, то церемоніал стародавніх Олімпійських ігор на спеціально відведених території у священному Алтисі та прилеглих районах був першим зразком олімпійської освіти для спортсменів, глядачів та палігримів [9].

Ініціатору відродження сучасних Олімпійських ігор П'єру де Кубертену імпонували погляди стародавніх греків на систему виховання, проведення різноманітних змагань, головними з яких були Олімпійські ігри. В них Кубертена приваблювала, передовсім, як він підкреслював, «одна з найкращих особливостей грецької цивілізації: участь м'язів у роботі з

морального розвитку». Саме це і мріяв він відродити, прагнучи наповнити неоолімпізм, перш за все, моральним, духовним змістом [4]. Він прагнув найкращу спадщину античної системи виховання перенести в сучасний світ.

Пояснюючи сутність відновлення Олімпійських ігор, П'єр де Кубертен зазначав: «Наша мета – відродити інститут, що перебуває в цілковитому забутті багатьох віків. Значення спорту зростає з кожним роком. Його роль у сучасному світі так само значна, якою була за античності. Народжуються види спорту з новими характеристиками, вони інтернаціональні й демократичні, а отже, відповідають ідеалам і потребам нашого часу». Водночас він застерігав: «... за наших днів, як і в минулому, їхній вплив може бути і позитивним і негативним, що залежить від їх використання та напрямів розвитку. Спорт може збуджувати як найблагородніші, так і найбільш упосліджені почуття. Він може розвивати безкорисливість і зажерливість, може бути великодушним і зрадливим, мужнім і відразливим. Урешті, він може використовуватись для зміцнення миру або для приготувань до війни». Він вважав, що «високі почуття, прагнення до безкорисливості й великодушності, дух лицарства, сильна енергія і мир є чільними потребами сучасних демократичних держав...» [17].

Своє бачення призначення спорту й олімпійського руху в сучасному світі П'єр де Кубертен висловив у поетичній формі – у безсмертному творі «Ода спорту» [17].

Ідеали, які були в основі олімпійського спорту Стародавньої Греції, а саме синтез розумової та фізичної досконалості, – вічні й привабливі для людства. Саме боротьба за ці ідеали не тільки дозволила відродити Олімпійські ігри, а й зробила олімпійський рух дуже популярним явищем, що охоплює всі континенти і країни, свого роду феноменом суспільного життя світового співтовариства [1, 7].

Одним з основоположних принципів олімпійського руху є визначення олімпізму як «життєвої філософії, що звеличує та об'єднує в гармонійне ціле якості тіла, волі й розуму. Поєднуючи спорт із культурою та освітою,

олімпізм прагне створити такий спосіб життя, який базувався б на радощах, здобутих через зусилля, освітніх цінностях доброго прикладу та повазі універсальних етичних принципів» [29, 30].

Метою олімпізму є повсюдне становлення спорту на служіння гармонійному розвитку людини для того, щоб сприяти створенню мирного суспільства, яке піклувалося б про збереження людської гідності [7, 15, 31].

Олімпізм для Кубертена як філософія життя був духовним, розумовим і фізичним життєвим досвідом у постійних зусиллях людини досягти морального й інтелектуального підйому. Набагато випередивши свій час, він у думках і на ділі разом зі створенням Кафедри олімпійських наук в Німечці виступив на захист навчання олімпізму [9, 12].

У розумінні виховних завдань олімпійського руху Кубертен орієнтувався передовсім на гуманістичну ідею необхідності гармонійного розвитку особистості. Ця ідея піднімається до платонівської аристократичної тріади: музика, філософія і гімнастика, які розглядаються як фундаментальні елементи, що стосуються всіх аспектів існування людини, а також до давньогрецького ідеалу калокагатії (з гр. kalos – прекрасний і agatos – добрий). Цей ідеал має на увазі таку прекрасну людину, для якої характерні поєднання зовнішніх достоїнств із внутрішніми, духовними, моральними якостями, гармонія тіла і душі [19, 3].

П'єр де Кубертен також замислювався і над такою колізією, як олімпізм і щастя. Він говорив, що якби його запитали, як жити у злагоді з олімпійським духом, то першою умовою він назвав би – бути щасливим. Але щастя, отримане від фізичних вправ – це результат двох невід'ємних елементів людського буття: тіла і духу. Поділ цих двох частин одного цілого на повністю незалежні фактори призводить до дисармонії особистості, а тому вони повинні бути зведені в одне гармонійне ціле, щоб досягти рівноваги, якої досягли у стародавній Олім্পії [4].

П'єр де Кубертен був першим педагогом, який висловився з приводу виховної ролі олімпізму. Можливо, педагогічний напрям у Кубертена був

сильніше прив'язаний до спорту, а головним засобом досягнення миру він вважав виховання високих моральних якостей особистості. Та Кубертен-педагог вбачав у спорті унікальний засіб виховання й освіти. Він вважав, що спорт – це діяльність не заради задоволення або засіб від байдкування і навіть не фізична компенсація розумової роботи, а навпаки – джерело внутрішньої досконалості кожної людини [5].

Ініціатор відродження сучасних Олімпійських ігор заклав фундамент науковому обґрунтуванню спеціального предмета, який назвав «спортивна педагогіка», тим самим передбачивши олімпійську освіту і виховання підростаючого покоління, які з'явилися пізніше [6].

Олімпійська педагогічна програма П'єра де Кубертена була багатогранною, такою, що охоплювала різні дисципліни і теми, з чітко визначеними соціально-культурними і гуманітарними цілями, що знайшло відображення у його численних педагогічних працях. Олімпійська педагогіка включала спортивну освіту, освіту в галузі встановлення миру, соціальну освіту, необхідну для демократії, історичну освіту, освіту в галузі філософії, фізкультури, мистецтва, фізіології спорту, гігієни, формування характеру, сучасного лицарства, апофеозу. Стурбованість за майбутнє Олімпійських ігор і по дальший розвиток спорту змусила його створити і визначити новий термін «олімпійська педагогіка», що ґрунтувалася на повазі до «зусиль і ритмічності» [9].

Результатом діяльності Кубертена є створення концепції «спортивної педагогіки», а потім «олімпізму» й «олімпійської педагогіки». Олімпійські ігри і спорт у цілому Кубертен розглядав як засіб вирішення педагогічних завдань, практичної реалізації реформи освіти, метою якої було вдосконалення людини, людських відносин. Головна мета олімпійського руху, за баченням Кубертена, полягає в тому, щоб на основі свідомої, цілеспрямованої та скоординованої діяльності, з одного боку, всебічно сприяти реалізації у спорті і через спорт гуманістичних ідеалів і цінностей, а з іншого – протидіяти його антигуманному використанню [9].

2. Мета, завдання і функції олімпійської освіти

Олімпійська освіта – багаторівневий спеціально організований педагогічний процес формування гармонійно розвиненої особистості через набуття знань, умінь і навичок, розвиток здібностей, інтересів, потреб та ціннісних орієнтацій, що базуються на гуманістичних ідеалах і цінностях олімпізму і є складовою частиною загальної освіти [16].

Президент Олімпійської академії України М. Булатова визначає такі основні завдання у процесі педагогічної діяльності в рамках олімпійської освіти:

- формування світогляду, основу якого становлять патріотизм, моральність, законослухняність, здоровий спосіб життя;
- формування позитивних мотивацій до навчання і праці, творчого ставлення до своїх обов'язків;
- гармонійний розвиток з урахуванням індивідуальних можливостей і вимог школи; підвищення ролі олімпійського виховання в повсякденному житті

Серед основних завдань олімпійської освіти В. Столяров виділяє певну систему, яка передбачає формування і вдосконалення у дітей і молоді:

- 1) знань,
- 2) мотивацій (інтересів, потреб, ціннісних орієнтацій, установок тощо);
- 3) здібностей, умінь і навичок, які проявляються у певній діяльності (поведінці).

Причому головним завданням він вважає формування реальної поведінки, способу (стилю) життя, що відповідає цим ідеалам і цінностям

Освіта – процес розвитку та саморозвитку особистості, пов'язаний з оволодінням соціально значущим досвідом людства, що втілений у знання, вміння, творчу діяльність та емоційно-ціннісне ставлення до світу; необхідна

умова діяльності особистості та суспільства щодо збереження й розвитку матеріальної і духовної культури [12].

Зважаючи на те що олімпійська освіта – перш за все педагогічний процес, та враховуючи результати аналізу літературних джерел, маємо підставу стверджувати, що вона виконує освітні, виховні та оздоровчі завдання (рис. 2.1.).

Як освіті взагалі, так і олімпійській освіті зокрема притаманні певні функції, котрі вона здійснює в суспільстві. Функція (від лат. *functio* – виконання, звершення) – обов’язок, коло діяльності; призначення; зовнішній прояв властивості будьякого об’єкта в даній системі відносин

Конкретними функціями освіти виступають пізнавальна, що забезпечує трансляцію знань і утворення нових знань; соціальна, культуротворча, що забезпечує передачу і розвиток культурної спадщини; гуманістична, що культивує та розвиває інтелектуальні й творчі здібності особистості [15].

Група науковців вважає, що олімпійська освіта виконує більш широке коло функцій, а саме: статусну, формуючу, інформаційну, профілактичну та мотиваційну (рис. 2.2).

Рис. 2.2. Функції олімпійської освіти

Інформаційна функція забезпечує підвищення культурного рівня, творчу самореалізацію вчителя в його діяльності, пов'язаній з моральною, естетичною, громадсько-правовою оцінкою подій, прийняттям нестандартних рішень, вибором систем і методик навчання й виховання, а

також позитивно впливає на розвиток соціально значущих зв'язків у колективах навчальних закладів [18].

Формуюча функція забезпечує створення умов для впливу ідей олімпізму на розвиток педагогів, адаптацію та самореалізацію творчості кожного учня на основі гуманістичних та демократичних принципів [18].

Для формування гуманістичного ідеалу гармонійно розвиненої особистості П'єр де Кубертен вважав за необхідне «поєднання спортивної діяльності з іншими сферами життя людини... Спортивні вправи, причому не тільки у процесі навчання, а й у звичайному житті, бажано споеднувати з розумовими, з постійною роботою думки» [10].

Статусна функція забезпечує розуміння і прийняття керівниками освіти та спорту, педагогами та спортсменами важливої ролі олімпійського руху як ефективного засобу виховання підростаючого покоління [18]. Зважаючи на це, управлінська діяльність у навчальному закладі повинна базуватись на засадах системності, комплексності, координації дій, взаємоінформованості, особистої відповідальності кожного учасника навчально-виховного процесу за доручену справу [18].

Мотиваційна функція полягає у створенні соціально-психологічних і педагогічних умов, що спонукають суб'єктів процесу олімпійського виховання до ефективного виконання обов'язків і соціально-ціннісних функцій у колективах освітніх установ [18], і спрямована на створення умов для формування в учнів відповідних мотиваційних та поведінкових характеристик активної соціальної орієнтації на засадах здорового способу життя [18].

Профілактична функція дозволяє прогнозувати, запобігати та ліквідовувати антисоціальні прояви поведінки, негативні якості і риси характеру школярів в інтересах формування й розвитку соціально ціннісних утворень у навчально-виховному процесі [18]. У поєднанні з відповідними заходами виховного характеру у процесі оволодіння знаннями та їх

застосуванням на практиці вони формують не тільки його мислення, а особистість у цілому.

Звертання до різних сторін людського життя збуджує допитливість, породжує інтереси, спонукає до побудови різноманітних планів, формує погляди і переконання, у результаті чого складаються певні напрями поведінки... визначаються принципи «прийняття рішення, якнайкраще характеризує функції олімпійської освіти як спеціально організованої системи, що діє на особистість дитини, залучаючи її до різноманітних видів діяльності олімпійської тематики через створення певних педагогічних ситуацій для вирішення конкретних освітньо-виховних завдань.

Для успішного впровадження у навчально-виховний процес нових методик та інноваційних технологій, у тому числі й олімпійської освіти, важливого значення набуває готовність педагогічного колективу: здатність його до ділового об'єднання, організаційна єдність, моральна спрямованість, інтелектуальний рівень, бажання постійно оволодівати новими знаннями і передавати їх своїм вихованцям.

Олімпійська освіта може виконувати свої функції лише у відповідному виховуючому середовищі, яке повинне відповідати певним психолого-педагогічним вимогам:

- визначальними умовами формування цілісної особистості дитини повинні стати спілкування, виховання та розвиток;
- особистісний підхід повинен спрямовуватись на визнання кожної дитини вищою соціальною цінністю з урахуванням її здібностей;
- навчання і виховання повинні проводитись у відповідному середовищі, де створюється атмосфера емоційного піднесення, ідейної активності, естетичної досконалості та дотримання етичних норм;
- суб'єкт-суб'єктивні відносини всіх учасників навчально-виховного процесу (учнів, учителів, батьків) повинні мати гуманістичний характер для створення комфортного психолого-педагогічного клімату [18].

Таким чином, функції олімпійської освіти відповідають функціям освіти взагалі та «тенденціям сучасного суспільного розвитку, у тому числі у сфері політики та ідеології, інтересам і потребам сучасної цивілізації, а також завданням і проблемам», на вирішення яких спрямовані зусилля сучасного світу. Ці функції не залежать від системи державного устрою, тому що олімпійська освіта має єдину мету, виначену Міжнародним олімпійським комітетом.

3. Теоретичні основи науки управління

3.1 Співвідношення понять «менеджмент» і «управління»

У період формування в Україні ринкових відносин поряд зі звичайним поняттям «управління» (суспільством, сферою, галуззю, організацією, персоналом та ін.) усе частіше застосовується інший термін «менеджмент». Тому важливо розглянути, що є спільного і розбіжного в їх значенні.

У даний час серед фахівців [1, 5] склалися дві основні точки зору на тлумачення термінів «управління» і «менеджмент»: одні використовують ці поняття як ідентичні взаємозамінні, як синоніми [2]; інші – дотримуються думки про те, що термін «управління» вживається для назви багатоаспектної діяльності [4], яка є ширшою порівняно з діяльністю під назвою «менеджмент» [7]. У викладенні сутності управління доцільно дотримуватися саме цієї точки зору. Управління можна розглядати як: науку, мистецтво, функцію, апарат або орган та ін.

Управління як наука. Вперше розгляд управління як засобу підвищення ефективності праці та діяльності організацій і як наукової проблеми відбувся у сфері промислового виробництва. Виникнення сучасного підходу до проблем управління пов'язано з іменем Ф. Тейлора, який у своїй роботі «Принципи наукового управління» (1911 р.), заклав основи наукового підходу до вивчення та організації праці, до управління діяльністю

організацій. Книга Ф. Тейлора традиційно вважається початком визнання управління наукою та самостійною сферою досліджень.

Поступово наука управління значно розвинулась, вийшла за межі однієї галузі та стала міжгалузевою. Зародились різноманітні наукові школи, зокрема: класична, людських стосунків, поведінкових наук та інші.

Управління як мистецтво. Розуміння управління як мистецтва пов'язано із здатністю ефективно застосовувати накопичені знання і досвід у практичній управлінській діяльності. Характеристика управління як мистецтва обумовлена тим, що фізкультурні та спортивні організації являють собою складні відкриті соціальні системи, на функціонування яких впливають численні та різноманітні чинники як зовнішнього, так і внутрішнього середовища. Управління повинно бути єдиним процесом, який поєднує науку і мистецтво, вимагає не тільки систематичного поповнення наукових знань, але й постійного розвитку особистісних якостей управлінця, його здібностей застосовувати отримані знання в нестандартних ситуаціях практичної діяльності (мистецтво управління) з метою забезпечення тісної взаємодії з персоналом і створення умов для ефективної реалізації трудового потенціалу працівників.

Управління як функція. Поняття «управління» у загальному вигляді розглядається як елемент, функція організованих систем різної природи (технічних, біологічних, соціальних). Це забезпечує збереження їхньої визначеної структури, підтримку режиму діяльності, реалізацію сформованих цілей і програм.

Фізична культура і спорт відносяться до сфери соціального життя, являючи собою невід'ємний елемент нематеріального виробництва. Тому використання поняття «управління» до сфери фізичної культури і спорту є правомірним.

Управління реалізується за допомогою виконання ряду управлінських дій, що одержали назву функцій управління.

Характеристика управління як функції діяльності робітників фізкультурно-спортивної організації може бути здійснено на основі аналізу розділу «посадові обов'язки» тарифно-кваліфікаційних характеристик посад керівників і спеціалістів фізичної культури та спорту, головне завдання яких полягає в офіційній фіксації розподілу праці.

Посадові обов'язки тренера–викладача зі спорту. Здійснює набір у спортивну школу, секцію, групу спортивної та оздоровчої спрямованості осіб, які бажають займатися фізичною культурою та спортом і не мають медичних протипоказань. Проводить з ними навчально-тренувальну та виховну роботу. Здійснює відбір і спортивну орієнтацію найбільш перспективних для подальшого спортивного вдосконалення дітей та підлітків. Забезпечує підвищення фізичної, теоретичної морально-вольової, технічної та спортивної підготовленості осіб, які займаються, зміцнення та охорону їх здоров'я в процесі занять, безпечність навчально-тренувального процесу. Сприяє виключенню випадків використання спортсменами різних видів допінгів. Розробляє річні та поточні плани підготовки. Проводить систематичний облік, аналіз, узагальнення результатів роботи, використовує в своїй роботі найефективніші методи спортивної підготовки школярів і оздоровлення населення.

Управління як апарат або орган. Управління часто асоціюється з апаратом управління як специфічним складником фізкультурно-спортивної організації. За відсутності такого апарату організація, як цілісне утворення, існувати та ефективно функціонувати не може. Важливим є не тільки наявність апарату управління, але і його структурний склад, характер зв'язків між ланками та елементами структури управління, ступінь централізації і децентралізації, повноваження і відповідальність працівників, які посідають різні посади в апараті управління.

Відмінною рисою більшості фізкультурно-спортивних організацій є те, що в управлінні ними беруть участь їхні члени, у зв'язку з чим усе гостріше

стають питання переходу від автократичного (адміністративного) до демократичного стилю управління.

Управлінні сферою фізичного виховання і спорту – це система конкретних форм і методів свідомої діяльності, спрямованої на забезпечення ефективного функціонування і планового розвитку сфери фізичної культури і спорту, з метою найповнішого задоволення потреб людей у фізичному вдосконаленні.

В останні роки в нашому лексиконі з'явилося зовсім нове слово «менеджмент». Термін «менеджмент» запозичений з англійської мови (“manage”) і буквально перекладається як «управління, завідування, організація». Цей термін застосовується по відношенню до бізнес-організацій (фірм, підприємств), які діють в ринкових умовах. Вони зосереджені на досягнення своїх цілей на ринку: задоволення потреб клієнтів і отримання прибутку.

Основним призначенням менеджменту є отримання бажаних результатів від узгоджених дій багатьох людей, менеджмент – це, перш за все, комерційна діяльність (бізнес) групи людей або трудового колективу, «управління бізнесом через філігранну роботу з людьми», які здійснюють економічну діяльність на ринку. Отже, менеджмент – це система заходів щодо ефективного управління організацією, фірмою, підприємством в сучасних умовах і на науковій основі.

Менеджмент сьогодні – постійні зміни та неперервне вдосконалення. Спеціалісти вважають, що не існує ідеальної та єдиної моделі менеджменту. Для кожної фірми менеджмент є унікальним. Є лише загальні закономірності та елементи, які використовуються, як правило, усіма.

Спортивний менеджмент – це теорія та практика ефективного управління організаціями фізкультурно-спортивної спрямованості в сучасних ринкових умовах.

Мета менеджменту в фізичній культурі та спорті – стан фізкультурно-спортивної організації, можливий та необхідний, якого бажано досягти.

Отже, співвідношення понять «управління» та «менеджмент» у короткому вигляді може бути сформульовано таким чином:

1) поняття «управління» використовується для характеристики специфічної діяльності людини в неживій і живій природі, а також у соціальному житті, і тому воно ширше поняття «менеджмент», яке застосовується тільки для визначення управлінської діяльності в соціальному житті;

2) поняття «управління фізичною культурою та спортом» доцільно використовувати, коли розглядаються фізична культура та спорт як галузі народного господарства, а поняття «менеджмент у фізичній культурі та спорті» - для визначення «внутрифірмового» управління діяльністю різноманітних фізкультурно-спортивних організацій в умовах ринкових відносин.

3.2. Сучасні концепції теорії управління

Управління як наука налічує значну кількість наукових шкіл та концепцій, що ними висунуті та розвиваються [3, 6]. Розглянемо в узагальненому вигляді деякі з них, які є найбільш популярними і базовими у вирішенні проблем управління в різних сферах життя.

Системний підхід – спосіб наукового та практичного вирішення складних проблем. Він розглядає всі фізкультурно-спортивні організації як відкриті системи і враховує всі стабільні та змінні взаємозв'язки із врахуванням змін в будь-якому елементі системи або в системі в цілому. Тобто, на перше місце висувається не аналіз складових частин або окремих об'єктів системи як таких, а характеристика системи або проблеми в цілому. Це забезпечує взаємодію об'єктів та цілісність всієї системи.

Застосування системного підходу в управлінні дозволяє розглядати організацію в єдності частин і зв'язку із зовнішнім середовищем.

В останні роки в сфері фізичної культури ідеї та принципи системного підходу все частіше застосовуються при вирішенні проблем її розвитку, управлінні підготовкою спортсменів.

Процесний підхід – розглядає управління як процес. Управлінська діяльність розглядається не як миттєва дія, а як серія безперервно пов'язаних дій. Їх називають управлінськими функціями. Кожна управлінська функція теж представляє собою процес тому, що складається з серії взаємопов'язаних дій. Процес управління, згідно названого підходу, є сумою всіх функцій.

Різні автори, фахівці сфери управління розглядають різний перелік функцій. Огляд сучасної літератури дозволяє виявити такі функції: планування, організація, командування, мотивація, керівництво, координація, контроль, комунікація, дослідження, оцінка, прийняття рішень та ін.

Разом з тим, розповсюджена точка зору про те, що в процесі управління будь-якою організацією виконуються такі функції: організація, планування, мотивація, контроль, координація. Названі види діяльності є необхідними для формування та досягнення цілей організації.

Ситуаційний підхід – є значним внеском в теорію управління. Він вважає конкретно існуючу ситуацію середовища важливою в даний момент обставиною, яка впливає на долю всієї діяльності організації. Тобто, головним чинником названого підходу є ситуація – сукупність конкретних обставин, які мають вплив на організацію в даний, конкретний час.

Ситуаційний підхід вимагає від керівника вмінь «ситуаційного мислення», яке допомагає краще визначити прийоми, що у конкретних умовах будуть найбільш сприятливими для досягнення мети організації.

Ситуаційний підхід не відкидає висвітлені вище підходи і не вважає їх невірними. Слід зазначити, що даний підхід увібрав до себе більшість характеристик процесного та системного підходів.

Однак ситуаційний підхід визнає, що хоч загальний процес і подібний, специфічні прийоми, які повинен застосовувати керівник для ефективного досягнення мети організації, можуть значно варіювати.

Отже, найбільш розповсюдженими концепціями сучасної теорії управління є системний, процесний та ситуаційний підходи.

3.3. Функції управління у сфері фізичного виховання

Функції управління у сфері фізичного виховання – це напрями управлінської діяльності, які дозволяють здійснити управлінський вплив.

Основні функції управлінської діяльності

- організація, діяльність по створенню нових та (або) якісному вдосконаленню раніше створених і функціонуючих систем будь-якого типу у відповідності з мінливими внутрішніми та зовнішніми умовами.
- планування, діяльність по створенню умов для цілеспрямованого, динамічного та пропорційного розвитку об'єкта менеджменту шляхом розробки різних планів.
- мотивація, діяльність по створенню системи стимулів, які активізують персонал організації ефективно працювати відповідно до розроблених планів;
- контроль, діяльність, яка включає спостереження за плином процесів в об'єктах менеджменту, порівняння розмірів параметрів, які контролюються, із заданою програмою, виявлення відхилень від програми, їх місця, часу, причини та характеру;
- координація (фінансування, підготовка кадрів), діяльність по забезпеченню неперервності процесу менеджменту, досягнення узгодженості в роботі організацій, підрозділів і окремих виконавців за допомогою встановлення раціональних зв'язків між ними.

Таким чином, основні функції менеджменту тісно пов'язані між собою, складаючи єдиний процес, який характеризує механізм управлінського впливу.

Наприклад, конкретні функції управління фізичною культурою та спортом (як галуззю) можуть включати

- фізичне виховання молоді, яка навчається;
- організація фізкультурно-спортивної роботи з населенням;
- підготовка висококваліфікованих спортсменів за видами спорту, розвиток професійного спорту;
- підготовка спортивного резерву;
- проведення спортивних змагань та масових заходів;
- наукове та програмно-методичне забезпечення фізичного виховання та розвитку спорту тощо.

4. Система управління сферою фізичного виховання і спорту в Україні. Органи публічної влади

4.1. Сфера фізичного виховання і спорту як соціальна система

Згідно з теорією систем, сферу фізичного виховання і спорту можна розглядати як підсистему суспільства, а також як відносно самостійну систему, яка увібрала в себе декілька підсистем, які в свою чергу можуть бути також розглянуті та вивчені як самостійні системи.

Ознаки сфери фізичного виховання як соціальної системи:

- невід'ємність системи від загальної соціальної системи держави та суспільства;
- складність всієї системи та складність завдань, які вона вирішує;
- спрямованість її діяльності на людину, особистість якої є об'єктом впливу всієї системи в цілому та окремих її підсистем.

Сфера фізичного виховання і спорту як соціальна система має певні ознаки та характеристики, які доповнюють одна одну та дають можливість цілісного сприйняття системи. Охарактеризуємо їх.

Відкритість системи фізичного виховання і спорту обумовлена тим, що вона існує завдяки постійному обміну із зовнішнім середовищем. На розвиток системи мають суттєвий вплив такі фактори: тип соціальної

побудови держави, рівень соціально-економічного розвитку, склад населення, його традиції, інтереси, національні особливості. Тому система фізичного виховання і спорту є невід'ємною складовою соціальної системи суспільства.

Цілеспрямованість. Сфері фізичного виховання і спорту як і окремим організаціям притаманне прагнення до досягнення цілей. Саме для цього організації, які входять до складу системи, вступають між собою у взаємодію. Загальносистемні цілі формуються на рівні суспільства, на державному рівні. При перенесенні на більш низькі рівні системи вони набувають характеру конкретних завдань.

Цілісність. До сфери фізичного виховання і спорту входить багато компонентів (організацій). Взаємодія в системі організацій, які здійснюють фізичне виховання, набір, відбір, попередню базову та завершальну підготовку спортсменів, а також організації, які здійснюють матеріально-технічне, науково-методичне забезпечення полягає в тому, що кожна з них вирішує свої, властиві їй завдання. Однак сукупність результатів вирішення завдань є потужним фактором розвитку цілісної системи фізичного виховання і спорту.

Сфера фізичного виховання і спорту одночасно є відносно самостійною системою, такою, яка має свої цілі, завдання, принципи функціонування у взаємодії із середовищем, що також характеризує її як цілісну систему.

Динамічність системи фізичного виховання і спорту характеризує безперервність її змін в цілому, а також змін окремих складових. Змінюються: методика, рівень спортивних результатів, інвентар, обладнання, форми організації діяльності фахівців, матеріально-фінансове забезпечення тощо. Всі ці зміни відбивають об'єктивний процес розвитку сфери фізичного виховання і спорту, що повинно враховуватися у діяльності її організацій.

Ієрархічність системи тим, що у ній існує підпорядкованість підсистем та об'єктів, цілей, завдань. Саме ієрархічність дозволяє виділити управлінські вертикалі всередині підсистем більшості організацій.

Структурність полягає в тому, що зміст діяльності ланок і системи в цілому обумовлює структуру, функціонування сфери, побудову її компонентів. Сфера фізичного виховання і спорту в Україні включає три підсистеми управління.

Перша підсистема – це державне управління фізичною культурою і спортом, яке здійснюють органи публічної влади. Центральним органом є Міністерство молоді та спорту України.

Друга підсистема – управління громадськими організаціями фізкультурно-спортивної спрямованості. До неї відносяться: фізкультурно-спортивні товариства, федерації, асоціації, спортивні клуби та ін.

Третя підсистема – управління у підприємницьких фізкультурно-спортивних організаціях. До цієї групи входять організації професійного спорту (спортивні клуби з футболу, професійна футбольна ліга та ін.) та комерційні організації фізкультурно-спортивно напряму (спортивно-оздоровчі центри, фітнес-центри та ін.).

4.2. Органи публічної влади в системі управління сферою фізичного виховання і спорту

Управління сферою фізичного виховання і спорту здійснюється органами публічної влади на рівні двох гілок влади: представницької та виконавчої.

До органів публічної влади відносять: органи державної влади (міністерства, обласні управління, районні відділи) та органи місцевого самоврядування (сільські, селищні, міські та районні ради).

Найвищими органами управління всіма сферами суспільства є Президент та Уряд країни, які складають виконавчо-розпорядчий орган держави і забезпечують практичний розвиток сфери фізичного виховання і спорту одночасно з розвитком інших сфер. Президент країни видає укази і розпорядження з актуальних питань розвитку фізичного виховання і спорту,

туризму. Уряд країни затверджує положення про Міністерство, приймає постанови з актуальних питань розвитку фізичної культури і спорту, організує їх виконання і контроль за ходом виконання прийнятих постанов і розпоряджень.

Управління сферою фізичного виховання і спорту в Україні здійснюється на базі взаємодії двох чинників: державного та громадського.

Державні органи управління, які впливають на розвиток фізичного виховання і спорту, можна поділити за ознакою компетенції (функціональною областю) на три групи: органи загальної, відомчої та спеціальної компетенції.

До органів загальної компетенції належать такі, які у своїй діяльності розглядають та вирішують питання з різних сфер життя нашої країни, в тому числі – розвитку сфери фізичного виховання і спорту. Вони визначають повноваження органів управління сферою, а також найбільш важливі питання міжгалузевого характеру (наприклад, будівництво спортивних комплексів, підготовка спеціалістів з фізичного виховання, спорту та ін.). До цієї групи належать Ради народних депутатів на чолі з Верховною Радою України. Так, Верховною Радою України у грудні 1993 року прийнято Закон України «Про фізичну культуру і спорт», який лежить в основі законодавчої бази функціонування всіх підсистем сфери фізичного виховання і спорту.

У складі Верховної Ради України діє Комітет Верховної Ради з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму. Він вивчає проблеми, бере участь у розробці рішень Ради, ініціює законопроекти та здійснює експертизу законопроектів.

До органів відомчої компетенції входять ряд міністерств та їх органи на місцях, зокрема: Міністерство освіти і науки України, Міністерство охорони здоров'я, Міністерство внутрішніх справ та інші.

Для керівництва розвитком фізичного виховання і спорту в рамках міністерств утворені відповідні управлінські структури. Так, у системі Міністерства освіти і науки України діє Комітет фізичного виховання і

спорту, він керує розвитком фізичного виховання і спорту дітей, учнівської та студентської молоді.

Органи спеціальної компетенції представляють головну організаційну форму державного управління сферою фізичного виховання і спорту в країні. До цієї групи входить Міністерство молоді та спорту України; на обласних, міських, районних рівнях – управління, відділи, сектори відповідних державних адміністрацій.

Міністерство молоді та спорту України є центральним органом державної виконавчої влади спеціальної компетенції. Його діяльність спрямовує та координує Кабінет Міністрів України. Міністерство забезпечує формування та реалізує державну політику у молодіжній сфері, сфері фізичної культури і спорту, несе відповідальність за їх розвиток. У межах своєї компетенції Міністерство організовує виконання актів законодавства України та здійснює систематичний контроль за їх виконанням.

Основними завданнями Мінмолодьспорту є забезпечення формування та реалізація державної політики у молодіжній сфері, сфері фізичної культури і спорту, участь у формуванні та реалізація в межах повноважень, передбачених законом, державної політики у сфері волонтерської діяльності

До сфери його управління належать фізкультурно-спортивні заклади, підприємства, будівельні організації, науково-дослідні, навчальні заклади, проектно-конструкторські установи, школи вищої спортивної майстерності.

Міністерство очолює Міністр, якого призначає на посаду за поданням Прем'єрміністра України та звільняє з посади Верховна Рада України. Для колективного вирішення питань, обговорення найважливіших напрямків діяльності в Міністерстві створюється колегія. Структура апарату Міністерства затверджується Міністром.

До складу Міністерства молоді та спорту України входять:

- керівництво;
- патронатна служба;
- відділ забезпечення роботи керівництва;

- департамент молодіжної політики;
- департамент олімпійського спорту;
- департамент фізичної культури та неолімпійських видів спорту;
- фінансово-економічне управління;

II. МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №1 «ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ»

Мета – перевірити та закріпити знання студентів з питань передумов формування олімпійської освіти.

Послідовність проведення занять:

На першій годині заняття викладач у формі опитування з'ясовує рівень знань студентів з наступних питань:

- Мета і завдання курсу «Олімпійська освіта».
- Витоки олімпійської освіти.
- Формування системи олімпійської освіти.

Контрольні питання:

1. Витоки олімпійської освіти як елемента гуманізації освіти і виховання дітей і молоді
2. Формування системи олімпійської освіти у світлі діяльності міжнародних організацій.
3. Міжнародний олімпійський комітет
4. Міжнародна олімпійська академія
5. Національні олімпійські академії
6. Олімпійський музей
7. Міжнародні і національні центри олімпійських досліджень і освіти

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

1. Підготувати презентацію (не менше ніж на 15 слайдів) на тему:

- « Олімпійський музей у Лозанні (історія зародження, експонати).

Література:

1. Олімпійська освіта. Методичні рекомендації. Колектив авторів за загальною редакцією академіка М.М.Булатової. - Київ, 2008.- 20 с.
2. Єрмолова В.М. Олімпійська освіта: теорія і практика: навч. посіб. –Київ, 2011. – 335 с.
3. Енциклопедія олімпійського спорту України. – Київ: Олімпійська література, 2005.- 463 с.
4. Твій перший олімпійський путівник / За заг. ред. М.М. Булатової. –Видання 2-ге, доп. – К.: Олімпійська література, 2007. – 104 с.
5. Волошин А.П. На олімпійській хвилі. – К.: «МП Леся», 2007. – 448 с.
6. Кулик В.В. Олімпійський у серцях вогонь. Історія виникнення та становлення НОК України. – К.: “МП Леся”, 2007. – 308 с.
7. П'єр де Кубертен. Олімпійські мемуари. – Київ: Олімпійська література, 1997.- 180 с.
8. Олімпійська Хартія. – Київ: Олімпійська література, 1999.- 96 с
9. Президенти Міжнародного олімпійського комітету: життя та діяльність. – Київ: Олімпійська академія України, 2001.- 216 с.
10. Олімпійська академія України (1991 – 2011). – Київ, 2011. – 112 с.
11. Офіційний сайт НОК України <http://www.noc-ukr.org/ua/>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №2 -3

«МІЖНАРОДНІ ІНСТИТУЦІЇ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ»

Мета – перевірити та закріпити знання студентів з питань міжнародних інституцій олімпійської освіти.

Послідовність проведення занять.

На першій годині заняття викладач у формі опитування з'ясовує рівень знань студентів з наступних питань:

- Міжнародний олімпійський комітет.
- Міжнародна та національна олімпійська академія.
- Олімпійські музеї.
- Міжнародні та національні центри олімпійських досліджень і освіти.

Контрольні питання:

1. Давньогрецькі морально-етичні витоки олімпізму.
2. Призначення і місія Олімпійських Ігор.
3. Відображення філософії олімпізму у символіці та атрибутиці Олімпійських ігор.
4. Олімпізм та його ідеали і принципи.
5. Олімпійська хартія - основний правовий документ олімпійського спорту
6. Міжнародна олімпійська академія – навчальний, науковий та інформаційний центр олімпійського руху.
7. Роль Греції у створенні і функціонуванні МОА. Завдання МОА. Програми МОА

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

Дати письмову відповідь на запитання!

1. Опишіть організацію впровадження олімпійської освіти у зарубіжних країнах (США, Болгарії, Німеччині, Аргентині та ін..)
2. Охарактеризуйте впровадження олімпійської освіти у пострадянських країнах .

Література:

1. Олімпійська освіта. Методичні рекомендації. Колектив авторів за загальною редакцією академіка М.М.Булатової. - Київ, 2008.- 20 с.
2. Єрмолова В.М. Олімпійська освіта: теорія і практика: навч. посіб. –Київ, 2011. – 335 с.

3. Енциклопедія олімпійського спорту України. – Київ: Олімпійська література, 2005.- 463 с.
4. Твій перший олімпійський путівник / За заг. ред. М.М. Булатової. – Видання 2-ге, доп. – К.: Олімпійська література, 2007. – 104 с.
5. Волошин А.П. На олімпійській хвилі. – К.: «МП Леся», 2007. – 448 с.
6. Кулик В.В. Олімпійський у серцях вогонь. Історія виникнення та становлення НОК України. – К.: “МП Леся”, 2007. – 308 с.
7. П'єр де Кубертен. Олімпійські мемуари. – Київ: Олімпійська література, 1997.- 180 с.
8. Олімпійська Хартія. – Київ: Олімпійська література, 1999.- 96 с
9. Президенти Міжнародного олімпійського комітету: життя та діяльність. – Київ: Олімпійська академія України, 2001.- 216 с.
10. Олімпійська академія України (1991 – 2011). – Київ, 2011. – 112 с.
11. Офіційний сайт НОК України <http://www.noc-ukr.org/ua/>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №4

«МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ.»

Мета – перевірити та закріпити знання студентів з питань методики розвитку витривалості.

Послідовність проведення занять.

На першій годині заняття викладач у формі опитування з'ясовує рівень знань студентів з наступних питань:

- Мета олімпійської освіти.
- Завдання олімпійської освіти.
- Функції олімпійської освіти.

На другій годині заняття викладач перевіряє стан виконання самостійної роботи студентів - Олімпійська Хартія.

Контрольні питання:

1. Характеристика термінів «освіта» та «олімпійська освіта»
2. Концепція олімпійського виховання.
3. Завдання олімпійської освіти (освітні, виховні та оздоровчі).
4. Функції олімпійської освіти (інформаційна, формуюча, статусна, мотиваційна, профілактична).

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

Дати письмову відповідь на запитання!

1. Опишіть впровадження олімпійської освіти в Австралії та Греції.
2. Опишіть впровадження олімпійської освіти у Китайській Народній Республіці.

Література:

1. Олімпійська освіта. Методичні рекомендації. Колектив авторів за загальною редакцією академіка М.М.Булатової. - Київ, 2008.- 20 с.
2. Єрмолова В.М. Олімпійська освіта: теорія і практика: навч. посіб. –Київ, 2011. – 335 с.
3. Енциклопедія олімпійського спорту України. – Київ: Олімпійська література, 2005.- 463 с.
4. Твій перший олімпійський путівник / За заг. ред. М.М. Булатової. –Видання 2-ге, доп. – К.: Олімпійська література, 2007. – 104 с.
5. Волошин А.П. На олімпійській хвилі. – К.: «МП Леся», 2007. – 448 с.
6. Кулик В.В. Олімпійський у серцях вогонь. Історія виникнення та становлення НОК України. – К.: “МП Леся”, 2007. – 308 с.
7. П'єр де Кубертен. Олімпійські мемуари. – Київ: Олімпійська література, 1997.- 180 с.
8. Олімпійська Хартія. – Київ: Олімпійська література, 1999.- 96 с
9. Президенти Міжнародного олімпійського комітету: життя та діяльність. – Київ: Олімпійська академія України, 2001.- 216 с.

10. Олімпійська академія України (1991 – 2011). – Київ, 2011. – 112 с.
11. Офіційний сайт НОК України <http://www.noc-ukr.org/ua/>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №5-6

«ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ У КРАЇНАХ СВІТУ»

Мета – перевірити та закріпити знання студентів з вивчення досвіду різних країн світу.

Послідовність проведення занять.

На першій годині заняття викладач у формі опитування з'ясовує рівень знань студентів з наступних питань:

- Олімпійська освіта в Белорусії.
- Олімпійська освіта в Австралії.
- Олімпійська освіта в Греції.
- Олімпійська освіта в Китаї.

На другій годині заняття викладач перевіряє стан виконання самостійної роботи студентів - Олімпійська Хартія.

Контрольні питання:

1. Охарактеризуйте міжнародний досвід олімпійської освіти.
2. Досвід впровадження олімпійської освіти в Англії.
3. Досвід впровадження олімпійської освіти в Болгарії.
4. Досвід впровадження олімпійської освіти в Домініканській Республіці.
5. Досвід впровадження олімпійської освіти в Польщі.
6. Опишіть досвід запровадження олімпійської освіти в країнах пострадянського простору (Молдова, Грузія, Вірменія, Литва, Білорусь, Азербайджан).

7. Досвід впровадження олімпійської освіти в Росії.
8. Впровадження олімпійської освіти у країнах, що були організаторами Олімпійських ігор (Австралія, Китай).

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

Дати письмову відповідь на запитання!

1. Аналіз досвіду популяризації олімпізму в країнах, що приймали Олімпійські ігри. (порівняльна таблиця)
2. Підготувати презентацію (не менше ніж на 15 слайдів) на тему:
- «Олімпійська хартія»

Література:

1. Олімпійська освіта. Методичні рекомендації. Колектив авторів за загальною редакцією академіка М.М.Булатової. - Київ, 2008.- 20 с.
2. Єрмолова В.М. Олімпійська освіта: теорія і практика: навч. посіб. –Київ, 2011. – 335 с.
3. Енциклопедія олімпійського спорту України. – Київ: Олімпійська література, 2005.- 463 с.
4. Твій перший олімпійський путівник / За заг. ред. М.М. Булатової. –Видання 2-ге, доп. – К.: Олімпійська література, 2007. – 104 с.
5. Волошин А.П. На олімпійській хвилі. – К.: «МП Леся», 2007. – 448 с.
6. Кулик В.В. Олімпійський у серцях вогонь. Історія виникнення та становлення НОК України. – К.: “МП Леся”, 2007. – 308 с.
7. П'єр де Кубертен. Олімпійські мемуари. – Київ: Олімпійська література, 1997.- 180 с.
8. Олімпійська Хартія. – Київ: Олімпійська література, 1999.- 96 с
9. Президенти Міжнародного олімпійського комітету: життя та діяльність. – Київ: Олімпійська академія України, 2001.- 216 с.
10. Олімпійська академія України (1991 – 2011). – Київ, 2011. – 112 с.
11. Офіційний сайт НОК України <http://www.noc-ukr.org/ua/>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №7

«РОЗВИТОК ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ»

Мета – перевірити та закріпити знання студентів з питань розвитку олімпійської освіти в Україні.

Послідовність проведення занять.

На першій годині заняття викладач у формі опитування з'ясовує рівень знань студентів з наступних питань:

- Олімпійська академія України та основи її діяльності.
- Система олімпійської освіти та досліджень в Україні.

Контрольні питання:

1. Діяльність Олімпійської академії України.
2. Заснування та перші роки діяльності Олімпійської академії України.
3. Мета, завдання та напрямки діяльності ОАУ.
4. Керівні органи ОАУ. Діяльність президентів ОАУ.
5. Олімпійська освіта в діяльності НОК України та його обласних відділень.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

Дати письмову відповідь на запитання!

1. Охарактеризуйте діяльності філії НОК України у Херсонській області в контексті ширення Олімпійської освіти.
2. Висловіть думку, чи можна у Миколаївській області створити філію НОК України? Чому так/ні?
3. Розробіть план діяльності філії НОК України в Миколаївській області в контексті ширення Олімпійської освіти.

Література:

1. Олімпійська освіта. Методичні рекомендації. Колектив авторів за загальною редакцією академіка М.М.Булатової. - Київ, 2008.- 20 с.
2. Єрмолова В.М. Олімпійська освіта: теорія і практика: навч. посіб. –Київ, 2011. – 335 с.
3. Енциклопедія олімпійського спорту України. – Київ: Олімпійська література, 2005.- 463 с.
4. Твій перший олімпійський путівник / За заг. ред. М.М. Булатової. –Видання 2-ге, доп. – К.: Олімпійська література, 2007. – 104 с.
5. Волошин А.П. На олімпійській хвилі. – К.: «МП Леся», 2007. – 448 с.
6. Кулик В.В. Олімпійський у серцях вогонь. Історія виникнення та становлення НОК України. – К.: “МП Леся”, 2007. – 308 с.
7. П'єр де Кубертен. Олімпійські мемуари. – Київ: Олімпійська література, 1997.- 180 с.
8. Олімпійська Хартія. – Київ: Олімпійська література, 1999.- 96 с
9. Президенти Міжнародного олімпійського комітету: життя та діяльність. – Київ: Олімпійська академія України, 2001.- 216 с.
10. Олімпійська академія України (1991 – 2011). – Київ, 2011. – 112 с.
11. Офіційний сайт НОК України <http://www.noc-ukr.org/ua/>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №8

«ШЛЯХИ ТА ФОРМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ»

Мета – перевірити та закріпити знання студентів з питань форм реалізації олімпійської освіти у загальноосвітній школі.

Послідовність проведення занять.

На першій годині заняття викладач у формі опитування з'ясовує рівень знань студентів з наступних питань.

- Базові принципи олімпійської освіти.
- Форми олімпійської освіти (урочні та позаурочні).
- Напрями реалізації олімпійської освіти.

Контрольні питання:

1. Охарактеризуйте термін «інтеграція».
2. Опишіть базові принципи олімпійської освіти: науковості та доступності, системості і наскрізності, превентивності, гуманізму, інтегративності.
3. Зміст і структура олімпійської освіти.
4. Форми інтеграції олімпійської освіти в навчально-виховний процес школярів (урочні та позаурочні).
5. Напрями реалізації олімпійської освіти.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

Дати письмову відповідь на запитання!

1. Охарактеризуйте сучасні програми олімпійської освіти. На Вашу думку потрібно корегувати програму?
2. Ознайомтесь з олімпійською тематикою у програмі «Фізична культура» для закладів загальної середньої освіти. Висловіть думку стосовно її доцільності у навчальній програмі.
3. Розробіть свою олімпійську тематику для будь якого класу закладу загальної середньої освіти.

Література:

1. Олімпійська освіта. Методичні рекомендації. Колектив авторів за загальною редакцією академіка М.М.Булатової. - Київ, 2008.- 20 с.
2. Єрмолова В.М. Олімпійська освіта: теорія і практика: навч. посіб. –Київ, 2011. – 335 с.

3. Енциклопедія олімпійського спорту України. – Київ: Олімпійська література, 2005.- 463 с.
4. Твій перший олімпійський путівник / За заг. ред. М.М. Булатової. – Видання 2-ге, доп. – К.: Олімпійська література, 2007. – 104 с.
5. Волошин А.П. На олімпійській хвилі. – К.: «МП Леся», 2007. – 448 с.
6. Кулик В.В. Олімпійський у серцях вогонь. Історія виникнення та становлення НОК України. – К.: “МП Леся”, 2007. – 308 с.
7. П'єр де Кубертен. Олімпійські мемуари. – Київ: Олімпійська література, 1997.- 180 с.
8. Олімпійська Хартія. – Київ: Олімпійська література, 1999.- 96 с
9. Президенти Міжнародного олімпійського комітету: життя та діяльність. – Київ: Олімпійська академія України, 2001.- 216 с.
10. Олімпійська академія України (1991 – 2011). – Київ, 2011. – 112 с.
11. Офіційний сайт НОК України <http://www.noc-ukr.org/ua/>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №9

«КОНЦЕПЦІЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ОЛІМПІЙСЬКОГО УРОКУ ТА ОЛІМПІЙСЬКОГО ТИЖНЯ»

Мета – перевірити та закріпити знання студентів з питань організації та проведення уроку фізичної культури.

Послідовність проведення занять.

На першій годині заняття викладач у формі опитування з'ясовує рівень знань студентів з наступних питань:

- Характеристика олімпійського уроку.
- Характеристика олімпійського тижня.

Контрольні питання:

1. Провідна філософія олімпійського уроку.
2. Характеристика олімпійського уроку (мета, завдання, види, форми).
2. Характеристика олімпійського тижня (мета, завдання, види, форми).

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

Дати письмову відповідь на запитання!

1. Методична розробка олімпійського уроку для будь якого класу закладу загальної середньої освіти
2. Розробіть план можливих заходів для різних установ з метою популяризації олімпійських ідей.

Література:

1. Олімпійська освіта. Методичні рекомендації. Колектив авторів за загальною редакцією академіка М.М.Булатової. - Київ, 2008.- 20 с.
2. Єрмолова В.М. Олімпійська освіта: теорія і практика: навч. посіб. –Київ, 2011. – 335 с.
3. Енциклопедія олімпійського спорту України. – Київ: Олімпійська література, 2005.- 463 с.
4. Твій перший олімпійський путівник / За заг. ред. М.М. Булатової. –Видання 2-ге, доп. – К.: Олімпійська література, 2007. – 104 с.
5. Волошин А.П. На олімпійській хвилі. – К.: «МП Леся», 2007. – 448 с.
6. Кулик В.В. Олімпійський у серцях вогонь. Історія виникнення та становлення НОК України. – К.: “МП Леся”, 2007. – 308 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №10

**« ЗАРОДЖЕННЯ МІЖГАЛУЗЕВОЇ НАУКИ УПРАВЛІННЯ. СУЧАСНІ
КОНЦЕПЦІЇ ТЕОРІЇ УПРАВЛІННЯ»**

Мета - ознайомити студентів з етапами розвитку науки управління; оволодіння знаннями про сферу фізичного виховання і спорту як соціальну систему.

Студент повинен:

- **знати** значення , зміст та завдання предмету, сутність понять «управління», етапи зародження міжгалузевої науки управління, школи наукового управління;

- **вміти** визначити завдання предмету, охарактеризувати сутність понять «управління», охарактеризувати школи наукового управління.

Контрольні питання

1. Чому управління називають міжгалузевою наукою?
2. Охарактеризувати етапи зародження науки управління.
- 3 Охарактеризувати школи наукового управління
4. Охарактеризувати сутність понять «управління».
5. Охарактеризувати управління як науку, як мистецтво, як функцію, як апарат або орган.
6. Охарактеризувати системний підхід теорії управління.
7. Охарактеризувати процесний підхід теорії управління.
8. Охарактеризувати ситуаційний підхід теорії управління.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

Дати письмову відповідь на запитання!

1. Охарактеризуйте етапи розвитку науки управління

Етап (хронологія)	Країна	Характеристика

2. Працюючи з довідковою літературою, дайте визначення понять : «менеджмент», «управління», «менеджер», «адміністративне управління», «школа людських стосунків», «школи поведінкових наук». Якщо різні джерела інформації дають відмінні визначення поняття, слід наводити кілька визначень даного слова. Після поняття та його визначення потрібно зробити посилання на джерело. Оформити словник у вигляді таблиці:

№ з/п	Поняття (категорія)	Визначення поняття	Джерело (вказати сторінку)

Література

1. Ліщук С.В. Система державного регулювання у сфері фізичної культури та спорту в Україні. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=794>
2. https://stud.com.ua/44694/pravo/upravlinnya_galuzi_fizichnoyi_kultur_i_sportu
3. Організаційна структура управління фізичною культурою і спортом. – Режим доступу: <https://studopedia.info/7-68939.html>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №11

«СФЕРА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ ЯК СОЦІАЛЬНА СИСТЕМА»

Мета - оволодіння знаннями про сферу фізичного виховання і спорту як соціальну систему.

Студент повинен:

- **знати** ознаки сфери фізичного виховання і спорту як соціальної системи, її характеристики, підсистеми управління сферою фізичного виховання і спорту, органи публічної влади в системі управління сферою

- **вміти** охарактеризувати ознаки сфери фізичного виховання і спорту як соціальної системи, її характеристики, підсистеми управління сферою фізичного виховання і спорту, органи публічної влади в системі управління сферою.

Контрольні питання

1. Охарактеризувати ознаки сфери фізичного виховання і спорту як соціальної системи.

2. Охарактеризувати сферу фізичного виховання і спорту як соціальну систему з точки зору її характеристик

3. Охарактеризувати підсистеми управління сферою фізичного виховання і спорту

4. Охарактеризувати органи публічної влади в системі управління сферою.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

Дати письмову відповідь на запитання!

1. Характеристика функцій органів державної влади першої підсистеми управління.

№ п/п	Назва органів державної влади	Назва функцій	Характеристика

2. Підготуйте реферат / презентацію на тему: «Етапи розвитку управлінської науки в Україні».

Література

1. Ліщук С.В. Система державного регулювання у сфері фізичної культури та спорту в Україні. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=794>
2. https://stud.com.ua/44694/pravo/upravlinnya_galuzi_fizichnoyi_kultur_i_sportu
3. Організаційна структура управління фізичною культурою і спортом. – Режим доступу: <https://studopedia.info/7-68939.html>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №12

«ОРГАНИ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ»

Мета - оволодіння знаннями з питання про органи публічної влади в системі управління сферою.

Студент повинен:

- **знати** загальну характеристику органів публічної влади в системі управління сферою фізичної культури та спорту;
- **вміти** охарактеризувати державні органи управління, які впливають на розвиток фізичного виховання і спорту, за ознакою компетенції.

Контрольні питання

1. Дати загальну характеристику органам публічної влади в системі управління сферою фізичної культури та спорту.
2. Охарактеризуйте групу органів управління загальної компетенції.
3. Охарактеризуйте групу органів управління відомчої компетенції.
4. Охарактеризуйте групу органів управління спеціальної компетенції.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

Дати письмову відповідь на запитання!

1. Охарактеризувати функції державних органів управління у фізичній культурі і спорті.

№ п\п	Назва	Характеристика

2. Охарактеризувати державні органи управління у фізичній культурі і спорті спеціальної компетенції на обласних рівнях.

№ п\п	Назва	Характеристика

Література

1. Ліщук С.В. Система державного регулювання у сфері фізичної культури та спорту в Україні. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=794>
2. https://stud.com.ua/44694/pravo/upravlinnya_galuzi_fizichnoyi_kultur_i_sportu
3. Організаційна структура управління фізичною культурою і спортом. – Режим доступу: <https://studopedia.info/7-68939.html>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №13

«КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СФЕРИ»

Мета - оволодіння знаннями з питання про кадрове забезпечення в сфері фізичного виховання і спорту.

Студент повинен:

- **знати** напрями підготовки кадрів в сфері фізичної культури та спорту.
- **вміти** визначити охарактеризувати систему навчальних закладів які готують фахівців для сфери фізичного виховання і спорту.

Контрольні питання

1. Охарактеризуйте систему навчальних закладів, які готують фахівців для сфери фізичного виховання і спорту.
2. Які є напрями освіти, спеціальності та спеціалізації підготовки фахівців фізкультурного профілю?
- 3 Як здійснюється підготовка наукових кадрів для сфери фізичного виховання і спорту?
- 4.Які складники ефективного використання кадрових ресурсів

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

Дати письмову відповідь на запитання!

- 1.Охарактеризувати спеціальності та спеціалізації підготовки фахівців фізкультурного профілю.

№ п\п	Назва	Характеристика

- 2.Опишіть назву Вашої спеціальності та посади, які Ви зможете посісти після отримання освіти.

№ п\п	Назва спеціальності	Посади

Література

1. Ліщук С.В. Система державного регулювання у сфері фізичної культури та спорту в Україні. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=794>
2. https://stud.com.ua/44694/pravo/upravlinnya_galuzi_fizichnoyi_kultur_i_sportu
3. Організаційна структура управління фізичною культурою і спортом. – Режим доступу: <https://studopedia.info/7-68939.html>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №14

«ПРИНЦИПИ ТА МЕТОДИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Мета - оволодіння знаннями з питання про принципи та методи управлінської діяльності.

Студент повинен:

- **знати** принципи та методи управлінської діяльності;
- **вміти** застосовувати принципи та методи управлінської діяльності.

Контрольні питання

1. Охарактеризувати принципи професійного управління.
2. Охарактеризувати принципи сфери фізичного виховання і спорту.
3. Визначте та охарактеризуйте характеристики принципів сфери фізичного виховання і спорту.
4. Охарактеризувати організаційно-розпорядчі методи управління.
5. Охарактеризувати соціально-психологічні методи управління.
6. Охарактеризувати організаційно-педагогічні методи управління.

7. Охарактеризувати економічні методи управління.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

Дати письмову відповідь на запитання!

1. Охарактеризувати загальні принципи професійного управління.

№ п\п	Назва принципу	Характеристика

2. Охарактеризувати методи професійного управління.

№ п\п	Назва методу	Характеристика

Література

1. Ліщук С.В. Система державного регулювання у сфері фізичної культури та спорту в Україні. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=794>
2. https://stud.com.ua/44694/pravo/upravlinnya_galuzi_fizichnoyi_kultur_i_sportu
3. Організаційна структура управління фізичною культурою і спортом. – Режим доступу: <https://studopedia.info/7-68939.html>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №15-16

«КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ФУНКЦІЙ УПРАВЛІННЯ»

Мета - оволодіння знаннями з питання про класифікацію та взаємозв'язок функцій управління.

Студент повинен:

- **знати** класифікацію та взаємозв'язок функцій управління, форми управлінських рішень в організаціях сфери фізичної культури і спорту, типову структуру управлінського рішення в організаціях сфери;
- **вміти** охарактеризувати функції управління, форми управлінських рішень в організаціях сфери фізичної культури і спорту, типову структуру управлінського рішення в організаціях сфери.

Контрольні питання

1. Охарактеризувати класифікацію функцій управління.
2. Охарактеризувати специфічні функції, які визначають специфіку діяльності тієї чи іншої організації сфери.
3. Охарактеризувати планування як функцію управління.
4. Охарактеризувати організацію як функцію управління.
5. Охарактеризувати мотивацію діяльності співробітників організацій.
6. Охарактеризувати контроль як функцію управління.
7. Охарактеризувати види перевірки.
8. Охарактеризувати зв'язувальні процеси: комунікації та прийняття рішень.
9. Охарактеризувати етапи прийняття рішення.
10. Охарактеризувати форми управлінських рішень в організаціях сфери фізичної культури і спорту.
11. Охарактеризувати типову структуру управлінського рішення в організаціях сфери.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

Дати письмову відповідь на запитання!

1. Доведіть на прикладі взаємозв'язок функцій управління.

2. Дайте визначення поняттю «організаційна діяльність».

3. Охарактеризувати основні складниками організаційного процесу

№ п\п	Назва основних складників організаційного процесу	Характеристика

4. Охарактеризувати процесні теорії мотивації.

№ п\п	Назва процесної теорії мотивації	Автор	Характеристика

Література

1. Ліщук С.В. Система державного регулювання у сфері фізичної культури та спорту в Україні. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=794>
2. https://stud.com.ua/44694/pravo/upravlinnya_galuzi_fizichnoyi_kultur_i_sportu
3. Організаційна структура управління фізичною культурою і спортом. – Режим доступу: <https://studopedia.info/7-68939.html>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №17-18

«СУТНІСТЬ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКА. КЕРІВНИЦТВО, СТИЛІ КЕРІВНИЦТВА»

Мета - оволодіння знаннями з питання про сутність технології управлінської діяльності керівника, керівництво, стилі керівництва.

Студент повинен:

- **знати** сутність технології управлінської діяльності керівника, керівництво, стилі керівництва;
- **вміти** охарактеризувати сутність технології управлінської діяльності керівника, керівництво, стилі керівництва.

Контрольні питання

1. Охарактеризувати складові елементи технології управління.
2. Охарактеризувати важливих аспекти діяльності керівника.
3. Охарактеризувати традиційну класифікацію стилів керівництва.
4. Охарактеризувати формальні та неформальні групи.
5. Охарактеризувати владу та особистий вплив на підлеглих.
6. Охарактеризувати процес управління конфліктними ситуаціями.
7. Охарактеризувати моделі управління персоналом.
8. Охарактеризувати кадрову політику у сфері фізичної культури та спорту.
9. Охарактеризувати напрями управління персоналом.
10. Охарактеризувати методи набору кадрів.
11. Охарактеризувати імітаційну модель процесу технології управління персоналом організацій сфери фізичного виховання і спорту

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

Дати письмову відповідь на запитання!

1. Охарактеризувати особливості праці керівника в сфері фізичного виховання і спорту, які притаманні управлінській праці в соціальних системах.

№ п/п	Особливості праці керівника в сфері фізичного виховання і спорту	Характеристика

2. Охарактеризувати традиційну класифікацію стилів керівництва.

№ п\п	Традиційна класифікація стилів керівництва	Характеристика

Охарактеризувати стилі керівництва:

А) зосереджений на роботі

№ п\п	Стиль керівництва: зосереджений на роботі	Характеристика

Б) зосереджений на людях

№ п\п	Стиль керівництва: зосереджений на людях	Характеристика

Література

1. Ліщук С.В. Система державного регулювання у сфері фізичної культури та спорту в Україні. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=794>
2. https://stud.com.ua/44694/pravo/upravlinnya_galuzi_fizichnoyi_kultur_i_sportu

3. Організаційна структура управління фізичною культурою і спортом.
– Режим доступу: <https://studopedia.info/7-68939.html>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №19

«ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ В СФЕРІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ»

Мета - оволодіння знаннями з питання про громадські організації в сфері фізичного виховання і спорту.

Студент повинен:

- **знати** діяльність фізкультурно-спортивних товариств, спортивних федерацій;
- **вміти** визначити сутність діяльності фізкультурно-спортивних товариств, спортивних федерацій.

Контрольні питання

- 1.Охарактеризуйте структурну побудову та напрямки діяльності ФСТ "Україна".
- 2.Охарактеризуйте структурну побудову та напрямки діяльності Всеукраїнського ФСТ "Колос" агропромислового комплексу України.
- 3.Охарактеризуйте структурну побудову та напрямки діяльності ФСТ "Динамо".
- 4.Охарактеризуйте структурну побудову та напрямки діяльності ФСТ "Спартак".
- 5.Дайте загальну характеристику федерацій з видів спорту. Детально зупиніться на структурі та змісті діяльності федерації з виду спорту - Вашої спортивної спеціалізації.
- 6.Опишіть структурну побудову та зміст діяльності НОК України.

7. Охарактеризуйте діяльність Національного спортивного комітету України.

8. Охарактеризуйте структурну побудову та діяльність Національного комітету спорту інвалідів України.

9. Визначте роль Всеукраїнських спортивних спілок школярів та студентів в розвитку фізичного виховання і спорту підростаючого покоління.

10. Охарактеризуйте типи спортивних шкіл та напрямки їх діяльності.

11. Як утворюються та працюють первинні осередки у загальноосвітніх школах, ПТУ, вищих навчальних закладах різного рівня акредитації?

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

Дати письмову відповідь на запитання!

1. Охарактеризувати ФСТ.

№ п\п	Назва	Мета	Завдання	Характеристика

2. Охарактеризувати Національний спортивний комітет України

Мета	Завдання	Характеристика

3. Охарактеризувати Олімпійську Академію України

№ п\п	Дата створення	Мета	Завдання	Характеристика

Література

1. Ліщук С.В. Система державного регулювання у сфері фізичної культури та спорту в Україні. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=794>
2. https://stud.com.ua/44694/pravo/upravlinnya_galuzi_fizichnoyi_kultur_i_sportu
3. Організаційна структура управління фізичною культурою і спортом. – Режим доступу: <https://studopedia.info/7-68939.html>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №20

«ТИПОЛОГІЯ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ»

Мета - оволодіння знаннями з питання про типологію фізкультурно-спортивних організацій.

Студент повинен:

- **знати** ознаки організації фізкультурно-спортивної спрямованості, типам організацій за формою власності, цільовим призначенням, функціональним призначенням, рівнем ієрархії;
- **вміти** охарактеризувати ознаки організації фізкультурно-спортивної спрямованості, типи організацій за формою власності, цільовим призначенням, функціональним призначенням, рівнем ієрархії

Контрольні питання

1. Охарактеризуйте ознаки організації фізкультурно-спортивної спрямованості.
2. Охарактеризуйте типи організацій за формою власності.
3. Охарактеризуйте типи організацій за цільовим призначенням.
4. Охарактеризуйте типи організацій за функціональним призначенням.
5. Охарактеризуйте типи організацій за рівнем ієрархії.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

Дати письмову відповідь на запитання!

1. Охарактеризувати типи фізкультурно-спортивних організацій

№ п\п	Типи фізкультурно-спортивних організацій	Характеристика
1.	Типи організацій за формою власності	
2.	Типи організацій за цільовим призначенням	
3.	Типи організацій за функціональним призначенням	

2. Охарактеризувати рівні управління системі управління сферою фізичної культури та спорту України.

№ п\п	Рівні управління	Характеристика

Література

1. Ліщук С.В. Система державного регулювання у сфері фізичної культури та спорту в Україні. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=794>

2. https://stud.com.ua/44694/pravo/upravlinnya_galuzi_fizichnoyi_kultur_i_sportu
3. Організаційна структура управління фізичною культурою і спортом.
– Режим доступу: <https://studopedia.info/7-68939.html>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №21-22

«РЕГЛАМЕНТУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙ»

Мета - оволодіння знаннями з питання про регламентування діяльності організацій.

Студент повинен:

- **знати** види регламентування їх характеристику. сукупність методів і форм роботи зі службовою документацією;
- **вміти** охарактеризувати види регламентування, визначити порядок діловодства в організації.

Контрольні питання

1. Охарактеризувати правове регламентування.
2. Охарактеризувати організаційне регламентування.
3. Охарактеризувати адміністративне регламентування.
4. Охарактеризувати нормативне регламентування.
5. Охарактеризувати економічне регламентування.
6. Охарактеризувати види роботи із документацією, які мають місце в установах, організаціях, навчальних закладах, спортивних школах, фізкультурних осередках, в ході виконання ними своїх функцій та реалізації завдань.
7. Охарактеризувати наради та їх значення у діяльності спортивної організації.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

Дати письмову відповідь на запитання!

1. Визначте вимоги, які необхідно виконати, щоб отримати спортивні звання в обраному виді спорту

№ п\п	Спортивні звання:	Вимоги до виконання

2. Визначте вимоги, які необхідно виконати, щоб отримати спортивні розряди в обраному виді спорту

№ п\п	Спортивні розряди:	Вимоги до виконання

Література

- Ліщук С.В. Система державного регулювання у сфері фізичної культури та спорту в Україні. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=794>
- https://stud.com.ua/44694/pravo/upravlinnya_galuzi_fizichnoyi_kultur_i_sportu
- Організаційна структура управління фізичною культурою і спортом. – Режим доступу: <https://studopedia.info/7-68939.html>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №23

«СПОНСОРСТВО, ЮРИДИЧНА ТА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЙ»

Мета - оволодіння знаннями з питання про спонсорство, юридичну та соціальну відповідальність організацій.

Студент повинен:

- **знати** сутність понять «спонсорство» та «меценатство», засади юридичної та соціальної відповідальності організацій за результати своєї діяльності;
- **вміти** визначити принципи взаємовідносин в системі „спонсори-партнери”, засади юридичної та соціальної відповідальності організацій за результати своєї діяльності.

Контрольні питання

1. Охарактеризуйте «спонсорство» та «меценатство».
2. Яку інформацію необхідно проаналізувати перед тим, як звернутися за допомогою до ймовірного спонсора?
3. Охарактеризуйте принципи взаємовідносин в системі „спонсори-партнери”.
4. Що можуть надати спонсори організаціям сфери?
5. Що можуть запропонувати організації сфери спонсорам?
6. Охарактеризуйте засади юридичної та соціальної відповідальності організацій за результати своєї діяльності.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

Дати письмову відповідь на запитання!

1. Охарактеризувати найбільш розповсюджені форми матеріальної допомоги, яку надають спонсори організаціям сфери фізичного виховання і спорту

№ п\п	Назва форми матеріальної допомоги	Характеристика	Приклад

2. Охарактеризуйте нормативно – правові документи , які регламентують співпрацю спортивної організації, спонсора, мецената.

№ п\п	Нормативно – правові документи	Характеристика

Література

1. Ліщук С.В. Система державного регулювання у сфері фізичної культури та спорту в Україні. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=794>
2. https://stud.com.ua/44694/pravo/upravlinnya_galuzi_fizichnoyi_kultur_i_sportu
3. Організаційна структура управління фізичною культурою і спортом. – Режим доступу: <https://studopedia.info/7-68939.html>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №24

«ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА І ДІЯЛЬНІСТЬ МІЖНАРОДНИХ ФЕДЕРАЦІЙ З ВИДІВ СПОРТУ»

Мета - оволодіння знаннями з питання організації структури і діяльності міжнародних федерацій з видів спорту.

Студент повинен:

- **знати** сутність понять «структура» та «федерація», міжнародні федерації з видів спорту;
- **вміти** визначити структуру міжнародних федерацій, розрізняти діяльність організацій з різних видів спорту.

Контрольні питання

1. Види діяльності міжнародних федерацій з видів спорту.
2. Склад вищих представницьких органів.
3. Вищий керівний орган міжнародної федерації. Робочі органи міжнародних федерацій з видів спорту.
4. Основні джерела фінансування діяльності міжнародних спортивних федерацій.
5. Міжнародна Олімпійська академія.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

Дати письмову відповідь на запитання!

1. Визначте основні дати та події на шляху становлення предмету «Управління у сфері фізичного виховання і спорту»

№ з/п	Дата	Подія	Автор

2. Підготуйтеся для обговорення на практичному занятті до таких проблемних запитань:

- Чи мають значення управлінські концепції «старих часів» для сьогоденної практики управління?
- У чому полягають особливості ранніх підходів до управління порівняно з інтегрованими? Поясніть.

Література

1. Ліщук С.В. Система державного регулювання у сфері фізичної культури та спорту в Україні. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=794>

2. https://stud.com.ua/44694/pravo/upravlinnya_galuzi_fizichnoyi_kultur_i_sportu
3. Організаційна структура управління фізичною культурою і спортом.
– Режим доступу: <https://studopedia.info/7-68939.html>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №25

«МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЯКІ СПРИЯЮТЬ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ - УЧАСНИЦІ РУХУ «СПОРТ ДЛЯ ВСІХ»»

Мета - оволодіння знаннями з питання розвитку міжнародної організації учасниці руху «Спорт для всіх».

Студент повинен:

- **знати** сутність понять «міжнародні організації» та «спорт для всіх»; Міжнародні організації, які здійснюють фізкультурно-оздоровчу діяльність.
- **вміти** визначити шляхи розвитку фізичного виховання, давати характеристику міжнародних організацій - учасниці руху «Спорт для всіх».

Контрольні питання

1. Охарактеризуйте Міжнародну Раду фізичного виховання і спорту (СІЕПС);
2. Охарактеризуйте Міжнародну федерацію університетського спорту (ФІСУ);
3. Охарактеризуйте Міжнародну Асоціацію спортивної преси та інші.
4. Мета діяльності міжнародних організацій, які сприяють розвитку фізичного виховання, їх структура та функції.
5. Мета руху «Спорт для всіх».
6. Рада Європи як орган, що здійснює загальну координацію, формує спільні програми, планує рух «Спорт для всіх».

7. Завдання, які вирішує комітет з розвитку спорту Ради Європи.
8. Міжнародні організації, які здійснюють фізкультурно-оздоровчу діяльність.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

Дати письмову відповідь на запитання!

1. Підготуйтеся до проведення диспетчерської наради з питання (обрати одне з запропонованих питань питання):
  - Формування команди (з обраного виду спорту) для участі в обласних змаганнях.
  - Підготовка спортивної організації (обрати організацію) до проведення спортивних змагань або спортивних заходів з використанням її спортивних споруд.
  - Звіт старшого тренера (обраний вид спорту) про підготовку до змагань.
2. Охарактеризувати особливості функціонування фізкультурних організацій в сучасних умовах.

№ п\п	Особливості	Характеристика

Література

1. Ліщук С.В. Система державного регулювання у сфері фізичної культури та спорту в Україні. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=794>
2. https://stud.com.ua/44694/pravo/upravlinnya_galuzi_fizichnoyi_kultur_i_sportu

3. Організаційна структура управління фізичною культурою і спортом.

– Режим доступу: <https://studopedia.info/7-68939.html>

ІІІ. МАТЕРІАЛИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Самостійно підготувати виступи на семінарські заняття (див. плани семінарських занять).

2. Підготовка презентацій по темам семінарських занять.

3. Теми повідомлень до семінарського заняття:

- Зимові Олімпійські Ігри
- “Соціально-політичні і організаційно-правові основи олімпійського спорту”:

- Боротьба з апартеїдом в олімпійському спорті.
- Боротьба із застосуванням допінгу в спорті.
- Демократизація олімпійського руху.
- Комерціалізація олімпійського спорту.
- Олімпійський і професійний спорт.
- Олімпійські ігри для інвалідів.
- Олімпійський спорт і політика.
- Участь жінок в олімпійському спорті.

4. Теми рефератів до семінарського заняття “Олімпійський спорт в Україні”:

- Спортсмени України на зимових Олімпійських іграх (1956-2018 р.р.).
- Спортсмени України на літніх Олімпіадах (1952- 2016 р.р.).
- Олімпійці Миколаївщини і їх досягнення.
- Досягнення олімпійців України в обраному виді спорту.

Теми рефератів з дисципліни

1. Загальна характеристика структури і змісту предмету “Олімпійський спорт”.
2. Сутність спорту, його роль, форми та умови функціонування в суспільстві.
3. Основні терміни дисципліни “Олімпійський спорт”.
4. Методи досліджень в спорті.
5. Джерела спорту Стародавньої Греції.
6. Організація і програма Олімпіад Стародавньої Греції.
7. Фізичне виховання в системі освіти і виховання Стародавньої Греції.
8. Спортивні споруди у Стародавній Греції.
9. Участь в змаганнях, визначення і ушановування переможців.
10. Підготовка атлетів до Олімпійських ігор у Древній Греції.
11. Кризні явища у спорті Стародавньої Греції і кінець Олімпійських ігор.
12. Роль П'єра де Кубертена у відродженні Олімпійських ігор.
13. Конгрес 1894 року та його роль в олімпійському русі.
14. Утворення Міжнародного олімпійського комітету.
15. Провідні принципи олімпійського спорту.
16. Олімпійська хартія - основний правовий документ олімпійського спорту.
17. Міжнародний олімпійський комітет і основи його діяльності.
18. Деметріус Вікелас (1894-1896).
19. П'єр де Кубертен (1896-1925).
20. Анрі де Байє-Латур (1925-1942).
21. Юханес Зігфрід Едстрем (1942-1952).
22. Ейвері Брендедж (1952-1972).
23. Майкл Моріс Кілланін (1972-1980).
24. Хуан Антоніо Самаранч (1980-2001).
25. Міжнародні спортивні федерації (МСФ) і основи їх діяльності.

26. Національні олімпійські комітети (НОК) і основи їх діяльності.
27. Статут Національного олімпійського комітету України.
28. Завдання НОК України.
29. Склад і керівні органи НОК України.
30. Регіональні, континентальні та інші ігри.
31. Міжнародні олімпійські академії і олімпійський музей.
32. Президенти МОК і їх роль у розвитку олімпійського спорту.
33. Еволюція уявлення про спортсмена-аматора.
34. Проблема аматорства у сучасному олімпійському спорті.
35. “Відкриті” Олімпійські ігри та вирішення проблеми аматорства і професіоналізму в олімпійському спорті.
36. Місце проведення Олімпійських ігор.
37. Типові структура і зміст діяльності ОКОІ.
38. Програма Олімпійських ігор.
39. Підготовка і проведення Олімпійських ігор.
40. Єдність олімпійського руху - головне завдання МОК.
41. Діяльність МОК в останні роки.
42. Боротьба з апартеїдом в спорті.
43. Боротьба із застосуванням допінгу в спорті.
44. Сучасна класифікація допінгів.
45. Демократизація МОК і олімпійського руху.
46. Комерціалізація олімпійського спорту.
47. “Олімпійські” ігри для інвалідів.
48. Олімпійський спорт і політика.
49. Участь жінок в олімпійському спорті.
50. Економічна діяльність МОК.
51. Фінансування олімпійського спорту в розвинутих країнах Європи.
52. Фінансування олімпійського спорту в Канаді і США.
53. Фінансування олімпійського спорту в Україні.
54. Кошти НОК України.

55.Економічні програми організації і проведення олімпійських ігор.

56.Олімпійський спорт в Україні.

57.Сучасний стан і особливості розвитку олімпійського спорту в Україні.

58.Досягнення спортсменів України в Іграх Олімпіад 1952-1996 р.р.

59.Досягнення спортсменів України в зимових Олімпійських іграх 1956-2016.

60.Участь та досягнення спортсменів Миколаївщини в Іграх Олімпіад та зимових Олімпійських іграх.

Рекомендована література:

- 1.Борецька Н.О.Методичні рекомендації з дисципліни Управління у сфері фізичної культури та спорту/ Н.О.Борецька. – Миколаїв, МНУ ім. В.О.Сухомлинського, 2019. - 105 с.
- 2.Галан Я.П, Олімпійська освіта: навч.посіб. Чернівці: Рута; 2017.87с.
- 3.ГончерюкМА, ФоменкоЛА, Петрічук ПА. Сьогодення олімпійської освіти у навчальному процесі з підготовки фахівців фізичної культури та спорту.Young.2017;43;3.1.
- 4.ЄрмоловаВ.М.10 уроків із П'єром де Кубертенем: методичний посібник / В.М.Єрмолова;НОК України, Олімпійська академія України.- Київ:2016.-236с.
- 5.Застрожнікова І.В. Трансформація національної освітньої системи в умовах децентралізації. Державне управління та місцеве самоврядування. 2019. № 4(43).с. 44-49. doi: 10.33287/101906.
- 6.Зорій Я. Б. Система Олімпійської освіти як засіб педагогічного процесу підростаючого покоління / Я. Б. Зорій, А. В. Гакман // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. – Серія 15 : Науковопедагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). – 2016. – Вип. 4. – С. 33–35. З.
- 7.Мічуда Ю.П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку /Ю.П.Мічуда. - К.Юлимпийская литература, 2007. - 216с.
- 8.Положення про Всеукраїнський центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх»: Наказ Державного комітету України з питань фізичної культури і спорту [від 29.05.2003], № 1366.
- 9.Положення про спеціалізований навчальний заклад спортивного профілю: Постанова Кабінету Міністрів України [від 5.11.1999], №2061.
- 10.Про деякі питання набуття спортивними федераціями всеукраїнського статусу: Постанова Кабінету Міністрів України [від 17.01.2000], №61.

11. Про затвердження положення Всеукраїнського центру фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх»: Наказ Державного комітету України з питань фізичної і спорту [від 29.05.2003], № 1366.

12. Про затвердження положення про єдину систему оцінки роботи фізкультурно-спортивних організацій України зі спортивної майстерності на 2005-2008 роки: Наказ Мінмолодьспорту [від 07.07.2005], №1122.

13. Про затвердження Положення про Комітет з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України: Наказ Міністерства освіти і науки України [від 02.07.2001], N 491.

14. Радченко Л. Освітні програми міжнародної олімпійської академії: зміст, спрямованість, організація та проведення / Радченко Л. // Науковий часопис НПУ імені МП Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). – 2015. – Випуск. 1. – С. 61-64.

15. Романенко Л. В. Імплементация норм международного права у вітчизняне законодавство у галузі фізичної культури і спорту. Юридична осінь 2016 року : зб. тез доп. та наук. повідомлень учасників Всеукр. наук. конф. молодих учених (м.Харків, 15 листоп. 2016 р.) / за заг. ред. А. П. Гетьмана. – Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2016. С. 44 - 46.

16. Сапрун С. Т. Олімпійська освіта школярів : метод. рек. для вчителів початкових класів ЗОШ / С. Т. Сапрун. – Тернопіль, 2014. – 89 с. 3

17. Солопчук М. С. Олімпійська освіта: навчально-методичний посібник / М. С. Солопчук, А. О. Боднар. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. Івана Огієнка, 2013. – 176 с. 11.

18. Форум: Законодавство України. — 2014. — Документ z1424-11, чинний, поточна редакція — Редакція від 25.01.2013, підстава z0061-13 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1424-11> — Міністерство освіти і науки України. Наказ "Про затвердження Положення про центри фізичного здоров'я населення "Спорт для всіх".

Допоміжна

- 19.Бойко І.А. Олімпійська освіта в стратегії розвитку сучасного олімпійського руху. Молодь та олімпійський рух. Тези доп. X Міжнар. конф. Київ;2017. с.18-9.
- 20.БулатоваМ.,Георгіадіс К. Міжнародна олімпійська академія в системі освіти і виховання, Наука в олимпийском спорте.2016;3:4-13
- 21.Колпаков В.М.Стратегический кадровый менеджмент: учеб. пособ. / В.М.Колпаков, Г.А.Дмитренко.- К.: МАУП, 2005.- 752с.
22. Ліщук С.В. Система державного регулювання у сфері фізичної культури та спорту в Україні. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=794>
23. Міжнародний Олімпійський комітет (International Olympic Committee) www.olympic.org › the-ioc.
24. Международная хартия физического воспитания и спорта // Наука в олимпийском спорте.- 2001.-№3.- С.102-106.
25. Михайлова Л.І. Управління персоналом:навч. посіб./ Л.І.Михайлова. - К.: Центр учбової літератури, 2007. -248с.
26. Національний олімпійський комітет України [http:// noc-ukr.org](http://noc-ukr.org)
27. Олімпійська академія України <http://oau-ukr.com/> (дата звернення
28. Організаційна структура управління фізичною культурою і спортом. – Режим доступу: <https://studopedia.info/7-68939.html>
29. Передерій В, Бріскін Ю. Впровадження інноваційних форм олімпійської освіти. Теорія і методика фізичного виховання і спорту.2018;4:91-5.
30. .Положення про дитячо-юнацьку спортивну школу. Затверджено КМУ від 5 листопада 2008 року № 993 - К., 2008. -17с.
31. Типовий Статут фізкультурно-спортивного клубу спортивної спільноти учнівської молоді загальноосвітнього та професійно-технічного навчального закладу: Закон України [від 22.03.2002р], №210.

32. https://stud.com.ua/44694/pravo/upravlinnya_galuzi_fizichnoyi_kulturi_sportu

Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Олімпійська освіта і управління сферою фізичної культури і спорту в Україні» (для змішаної форми навчання)

Молотильнікова Віра Сергіївна

Формат 60x84. Ум. друк. арк. 3.2. Зам. № 550-787

ВИДАВЕЦЬ І ВИГОТОВЛЮВАЧ
Товариство з обмеженою відповідальністю фірма «Іліон».
54038, м. Миколаїв, вул. Бузника 5/1.
Свідотство суб'єкта видавничої справи ДК №1506 від 25.09.2003 р.